DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 22. IV. 1931
kraj. prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 92
Ljubljana, sreda 22. aprila 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842 Praha číslo 78.180 Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8 Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Razplet bolgarske krize

Mandat za sestavo nove vlade bo dobil Malinov, ki pa bržkone ne bo imel uspeha

Sofija, 21. aprila. p. V razpletu bolgarske vladne krize za enkrat še ni beležiti nikakih važnejših dogodkov. Konzultacije, ki so se pričele že sinoči, so se danes nadaljevale ves dan. Tekom današnjega dne so bili sprejeti v avdijenco pri kralju vsi politični voditelji in sedaj se pričakuje, da bo kralj poveril mandat za sestavo vlade. Prvi bo po vsej priliki dobil mandat vodja demokratske stranke Malinov, da sestavi po možnosti vlado široke koalicije. Izgledi na njegov uspeh pa so prav malenkostni. »Demokratičeski Sgovor« kot glavna parlamentarna skupina je sicer pripravljen sodelovati v taki koaliciji, zahteva pa zase ministrsko predsedništvo in sploh vodstvo v vladi. Malinov seveda na take zahteve ne bo mogel pristati in bo bržkone zopet vrnil mandat. Najbolj verjetno je, da bo po brezuspešnih poskusih obnovljena dosedanja vlada Demokratičeskega Sgovora pod predsedništvom Ljapčeva. Vsekakor pa računajo v političnih krogih s tem, da bo kriza tokrat zelo dolgotrajna. (Glej tudi članek na drugi strani! Op. ur.)

Pomorski sporazum v nevarnosti

Pariški listi odklanjajo odgovornost Francije, ako se pomorski sporazum z Italijo in Anglijo razbije

Pariz, 21. aprila. AA. Davi je odpotoval v London z novimi navodili francoski strokovnjak v razorožitvenem vprašanju Massigli.

Včeraj so se vršila med ministrskim predsednikom Lavalom, zunanjim u ministrom Briandom in mornariškim ministrom Dumontom dolgotrajna posvetovanja, nakar je ministrski svet pozno ponoči odobril francoske razorožitvene predloge. Podrobnosti navedil niso znane. Nekateri menijo, da Francija predlaga, naj se gradnja novih vojnih ladij odgodi do l. 1934.

»Le Matin« pravi, da je Francija pripravljena pristati na gotove koncesije, da pa ne more priznati angleško - italijanske interpretacije določb pomorskega sporazuma. List končno poudarja, da se bodo pogajanja razbila, ako bosta Anglija in Italija vztrajali na svojem stališču.

»Le Journal« in »Oeuvre« poudarjata, da Francija ne bo kriva, ako bodo njeni novi predlogi pospešili krizo.

Pred razpustom pruskega deželnega zbora

Po trditvah Stahlhelma se je vpisalo 20 odstotkov volilcev, zaradi česar bo moral pruski deželni zbor sklepati o razpustu

Berlin, 21. aprila. AA. Nocoj ob 8. so zaključili vpisovanje v plebiscitne liste za razpust pruskega deželnega zbora. Plebiscit so zahtevali stahlhelmovci, ki jih je podpiralo nič manj kakor sedem desničarskih in konzervativnih političnih skupin. Stalhhelm je nocoj sporočil, da prekaša število vpisov zdaleka potrebnih 5,274.000 vpisov, ki predstavljajo 20 odst. pruskih voilcev. Uradni rezultati niso še znani.

Ako je trditev stahlhelmovcev resnična, bo morala pruska zbornica sklepati o svojem razpustu. V primeru, da bodo razpust odklonili, bo odločal o njem narodni plebiscit v vsej Pruski. V tem primeru bodo morali stahlhelmovci zbrati za razpust nad 13 milijonov glasov. Politični krogi menijo, da je to nemogoče ker so stranke, ki podpirajo plebiscit, zbrale pri zadnjih volitvah v Prusiji le 9 miljonov glasov. V Berlinu in drugih velikih mestih se je splošno vpisalo zelo malo ljudi. Največ uspeha so imeli stahlhelmovci na Vzhodnem Pruskem.

Krvavi delavski izgredi v Barceloni

Umor predsednika svobodnih strokovnih organizacij — Brezposelni zahtevajo šesturni delavnik

Barcelona, 21. aprila. AA. Neznane osebe so včeraj v predmestju Barcelone streljale na delavce, ki so očividno pripadali svobodnim sindikatom.

Barcelona, 21. aprila. s. Proti predsedniku zveze svobodnih strokovnih organizacij Sabadellu je bilo iz skupine neznanih storilcev oddanih več revolverskih strelov. Sabadello je bil ubit.

Barcelona, 21. aprila. AA. Skupina brezposelnih delavcev je včeraj demonstrirala pred vladno palačo in zahtevala, naj se uvede šesturni delovnik, da dobe brezposelni dela.

Barcelona, 21. aprila. AA. Več profesorjev tukajšnje univerze predava v katalonščini.

Beg kapitala iz Španije

Madrid, 21. aprila. AA. Finančni minister je danes sprejel delegate upravnega odbora Hipotekarne banke in jim objavil, da bodo vsi, ki spravljajo španski kapital v inozemstvo, hudo kaznovani. Obenem je minister pozval vse Špance, ki so svoj denar že poslali v inozemstvo, naj ga spravijo v roku štirih tednov nazaj v Španijo.

London, 21. aprila AA. Španski kralj Alfonz XIII. je dospel sem ob 18.37.

Revolucijonarni pokret tudi v Tangerju

Revolucionarji zahtevajo vse tangersko ozemlje za Španijo — Nova vstaja Kabilov — Pripravljenost angleških čet v Gibraltarju

London, 21. aprila, d. V Tangerju so po vesteh angleških listov iz Ceute v severni Afriki izbruhnili nemiri. Španski republikanci so namreč priredili manifestacije po ulicah ter vzklikali republiki. Pri tem je došlo do ponovnih spopadov. Republikanci zahtevajo za Španijo vse ozemlje Tangerja, ki je na podlagi mednarodnih dogovorov pod mednarodno upravo. Angleški prebivalci v Tangerju se boje resnih zapletljajev ter so mnogi že zapustili mesto. Angleški generalni konzul v Tangerju Gourmey je zaprosil za posebno varstvo svojega doma.

Istočasno poročajo, da si pripravlja med rifskimi Kabili nova vstaja proti Špancem. Položaj v španskem Maroku označujejo kot skrajno kritičen. Del angleških čet v Gibraltarju je že v strogi pripravljenosti in jih bodo prepeljali v Tanger angleški rušilci.

London, 21. aprila, d. Demonstracije španskih republikancev v Tangerju se zasleduje v Londonu z velikim zanimanjem. Tangerski kmopromis, ki je že pogosto povzročil mednarodne zapletljaje, bo bržkone zopet povod za vznemirjanje v mednarodni politiki. V Tangerju je trenutno zelo razvita korupcija ter je domača policija povsem nezanesljiva. V Londonu se splošno boje, da se bodo nemiri v Tangerju razširili na ves Maroko.

Nova revolucija v Paraguayu?

Pariz, 21. aprila AA. Havas poroča iz Buenos Airesa, da prinašajo tamošnji listi doslej še nepotrjene vesti o revoluciji v Paraguayu. Baje se je uprl del prebivalstva, ki so se mu pridružili vojaki in so stopili na čelo revolucije.

Konferenca o mednarodnih agrarnih kreditih

Ženeva, 21. aprila, č. Danes so se nadaljevale seje evropskega odbora za agrarni kredit. Zastopnika Anglije in Francije sta izjavila, da bosta končnoveljavno stališče svojih držav pojasnila šele pred majskim zasedanjem evropskega odbora. Zastopnik italijanske vlade poslanik De Michelis je izjavil, da italijanska vlada v splošnem pristaja na sodelovanje v organizaciji mednarodnega agrarnega kredita, vendar pa se ne more strinjati z vsemi dosedanjimi predlogi o tem vprašanju. Zastopnik Belgije je izjavil, da se njegova država v celoti priključuje predlogu odbora.

Tipografska stavka v Bruslju

Bruselj, 21. aprila AA. Zaradi tipografske stavke snoči niso izšli večerni listi.

Smrt zaupnika zadnjega avstrijskega cesarja

Dunaj, 21. aprila s. V Günsu je včeraj zadela srčna kap grofa Tomaža Erdödyja. Bil je star 44 let. Erdödy je bil najbolj intimen zaupnik bivšega cesarja Karla, s katerim se je tikal ter mu je bil svetovalec v najtežji dobi.

Železniški most z vlakom vred zrušil v vodo

Hong Kong, 21. aprila. d. V bližini Hong Konga se je včeraj pripetila velika železniška nesreča. Ko je vozil osebni vlak preko mosta, čegar stebre je narastla voda zadnje dni močno izpodkopala, se je most podrl in so v vodo padli štirje vagoni. Doslej so potegnili iz vode sedem mrtvecev, dočim so 20 hudo ranjenih potnikov rešili iz ponesrečenih vagonov ter jih prepeljali v bolnico. Obstoja bojazen, da se je ponesrečilo še večje število ljudi.

Pridobivanje petroleja iz premoga v Angliji

London, 21. aprila. AA. Vlada posveča veliko pozornost možnosti pridobivanja sintetičnega petroleja iz premoga. Poizkusi so zelo dobro uspeli. Glavno težkoče tvorijo začasno produkcijski stroški, ki so nekoliko večji kakor pri pridobivanju običajnega petroleja. Poročajo, da se je posrečilo pridobiti iz tone premoga do 60 % petroleja, in sicer na hidrogenski način. Ker je na svetu zelo malo naravnega petroleja, je omenjena iznajdba zelo velikega pomena. »Daily Telegrapo« poroča, da bo vlada podpirala produkcijo sintetičnega petroleja

TEŽKOČE NOVE RUMUNSKE VLADE

Politične stranke so do Jorgove vlade skrajno rezervirane in čakajo, da se bo predstavila parlamentu s konkretnim programom

Bukarešta, 21. aprila. r. Nova rumunska vlada, ki jo je sestavil profesor Jorga, je bila v široki javnosti sprejeta sicer zelo simpatično, toda v političnih krogih je naletela na tako rezerviranost, da se že sedaj pojavljajo razni dvomi, da-li bo mogla izpolniti prevzeto nalogo, t. j. notranjo-politično in gospodarsko konsolidacijo.

Politične stranke so v splošnem skrajno rezervirane in hočejo očividno počakati, da se vlada predstavi parlamentu s konkretnim programom ter bodo bržčas šele potem zavzele svoje definitivno stališče. Najbolj značilno za rezerviranost političnih strank je dejstvo, da ministri, ki so bili imenovani iz vrst strankarjev, dosedaj še niso prevzeli svojih resorov, ker za to niso dobili pristanka strankinih vodstev. Tudi imenovani zunanji minister, dosedanji poslanik v Rimu, Ghica je odklonil vstop v vlado, dočim notranji minister Camarasesku veže svoje sodelovanje na pristanek stranke.

Želeč dati svoji vladi kar mogoče široko, čim manj politično osnovo, se je Jorga odločil za pritegnitev narodnih manjšin. V to svrho je osnoval posebno podtajništvo in imenoval predsednika nemške zveze v Rumuniji Rudolfa Brandscha za državnega podtajnika, zastopnika madžarske narodne manjšine Arpada Bettaya pa za generalnega ravnatelja tega podtajništva. Razen tega namerava imenovati še posebne pokrajinske ministre za Besarabijo, Bukovino in Transilvanijo, ki bi bili nekaki posvetovalni člani vlade.

Povsem negotovo je še, ali bo vlada dobila v parlamentu zaupnico. Iz vladnih krogov zatrjujejo, da bo vlada v nasprotnem primeru parlament razpustila in razpisala nove volitve. Vlada bi nastopila pri teh volitvah z lastno kandidatno listo. To bi pomenilo odkrito borbo proti strankam ali z drugimi besedami, prikrito diktaturo.

Bukarešta, 21. aprila r. Ministrski predsednik Jorga nadaljuje razgovore z voditelji političnih strank, da bi jih pridobil za čim tesnejše sodelovanje z vlado. Vse stranke so imele včeraj in danes dolgotrajna posvetovanja, na katerih so razpravljale o položaju. Izmed vseh strank so samo liberalci zavzeli začasno svoje stališče do vlade, dočim so ostale stranke še vedno rezervirane.

Liberalna stranka je izdala komunike, ki pravi med drugim: »Nova vlada je s svojim proglasom označila glavne smernice svojega programa. V pričakovanju prave rešitve in prežeta z željo, da bi se delo nove vlade razvijalo v okviru danih potreb, kakor tudi na podlagi ustavnega režima, liberalna stranka ne bo delala težkoč in bo zavzela stališče, narekovano od interesov države. Liberalni vodja Duca je izjavil ministrskemu predsedniku, da bo stališče liberalne stranke do njegove vlade odvisno od njenega postopanja, predvsem pa od tega, ako res ne bo prekoračila mej političnega okvirja.

Vodja **liberalnih disidentov** Jurij Bratianu je izjavil, da bo podpiral vlado le tedaj, če bo pravilno pojmovala položaj države.

Stranka Avaresca je zavzela rezervirano stališče. Njen podpredsednik Goga je imel konferenco z dr. Bratianom in dr. Lupom, na kateri je bilo sklenjeno, da bodo vse tri stranke še nadalje ohranile dosedanje tesno prijateljsko razmerje, čeprav je bila ta skupnost osnovana samo proti morebitni vladi Titulesca in čeprav je glede na osnovanje vlade prof. Jorge postala brezpredmetna.

Bivši ministrski predsednik in vodja **narodne kmetske stranke** Maniu si je pridržal pravico, da označi stališče svoje stranke do nove vlade po seji strankinega vodstva. Glede na to, da narodna kmetska stranka ni odobrila vstopa svojih članov v vlado, pa sklepajo politični krogi, da bo odločitev vodstva stranke negativna.

Bukarešta, 21. aprila. r. Karakteristiko političnega položaja podaje članek direktorja »Adeverula«, Grauerja. Po pregledu političnih dogodkov zavzema člankar rezervirano stališče in pravi, da temelji nove vlade niso premočni, češ, da ne zastopa nobenih razredov ali političnih strank, ki morejo prav za prav nuditi ljudstvu edino možnost, da izrazi svojo voljo. Vlada prof. Jorge mora biti zato pripravljena na zelo močan odpor. O osebah v novi vladi pravi člankar med drugim: »Ministrski predsednik Jorga je sicer svetovno znana osebnost, toda doslej še ni imel nobene prilike, da bi se izkazal kot minister. Nasprotno je imel Argetojanu že priliko sodelovati v vladi ter se njegove zmožnosti in delavnost tudi nikdar niso zanikale.« Z njegovimi političnimi naziranji se pisec veskakor ne strinja ter jih ne smatra za sodobna. Svoja izvajanja zaključuje člankar s pripombo, da je treba pač zaenkrat počakati, da bo vlada razvila svoj delovni program.

Zastopniki narodnih manjšin v vladi

Bukarešta, 21. aprila g. Vlada je danes imenovala za državnega podtajnika za manjšinska vprašanja voditelja sedmograških Nemcev Brandscha. Za njegovega namestnika je bil imenovan univerzitetni profesor Arpad Bettay, ki je Madžar iz Kološa. Bettay je znan znanstvenik ter osebni prijatelj Jorge, Brandsch pa odličen voditelj sedmograških Saksov. Oba sta demokratičnega mišljenja. Časopisje pozdravlja to imenovanje kot dokaz prave politike do manjšin.

Berlin, 21. aprila AA. Vsi nemški listi izražajo veliko zadovoljstvo, da je nova romunska vlada imenovala nemškega poslanca Rudolfa Brandscha za državnega podtajnika za manjšinska vprašanja. Listi menijo, da bo nova vlada postopala z manjšinami pravično in da bo v lastnem interesu zadostila obveznostim, ki jih je prevzela v manjšinskem vprašanju.

Ghica bo šel v vlado?

Bukarešta, 21. aprila AA. Rador poroča: Romunski poslanik v Rimu Ghica je danes javil, da sprejme ponudeno mesto zunanjega ministra. Te dni dospe v Bukarešto, da nastopi svoje mesto.

Titulescu se vrne v London

Bukarešta, 21. aprila AA. Rador poroča, da odpotuje romunski poslanik v Londonu Titulescu te dni na svoje dosedanje službeno mesto v Londonu.

Prodaja delnic Narodne banke

Bukarešta, 21. aprila g. Uradni list objavlja, da je bilo finančno ministrstvo pooblaščeno, da proda 12.000 akcij Narodne banke, ki so bile dosedaj last države. Ta prodaja se bo vršila zato, da se dobe finančna sredstva za izvedbo neodložljivih finančnih transakcij.

Organizacija javnih del v Evropi

Širokopotezni predlogi Alberta Thomasa za javna dela v Evropi

Ženeva, 21. aprila d. Direktor mednarodnega urada za delo Albert Thomas je poslal študijski komisiji za evropsko unijo predloge za pobijanje brezposelnosti v Evropi. Značilna sta predvsem dva predloga, ki se tičeta osnovanja evropskega urada za delo in skupnega izvajanja večjih javnih del v Evropi.

Albert Thomas je mnenja, da je zlasti potrebna in možna ustvaritev evropskega cestnega omrežja, ki bi zadoščalo predvsem potrebam mednarodnega avtomobilskega prometa. V prvi vrsti opozarja na potrebo cestnih zvez Pariz-Dunaj-Atene, Pariz-Berlin-Varšava-Moskva. Nadalje omenja potrebo ustvaritve večjega omrežja vodnih cest, n. pr. zveze Rena z Dunavom, zveze med severonemškimi vodnim i poti ter podunavskim sistemom vodnih potov. Končno se bavijo predlogi Alberta Thomasa tudi z uvedbo avtomatičnega spenjanja vagonov v evropskem železniškem prometu, kar bi omogočilo zaposlitev 600.000 delavcev za pet let, ter poenotenja električnega gospodarstva v Evropi v smislu načrta, ki ga je že sprožila belgijska vlada v evropski komisiji.

Albert Thomas bo na majskem zasedanju evropske komisije predlagal, naj njegove predloge prouči poseben odbor. Prej bo še o njih izrekel svoje mnenje upravni svet mednarodnega urada za delo ki prav sedaj zaseda v Ženevi.

„S pravico bojevnikov in z božjo voljo...“

Iz Avenantijevega govora pri odkritju spominske plošče fašističnemu učitelju Sottosantiju

Trst, 21. aprila. d. Včerajšnji »Piccolo« večernik poroča zelo obširno o nedeljskih slavnostih na Vipavskem, kjer so odkrili spominsko ploščo italijanskemu učitelju Sottosantiju. Slavnosti so prisostvovali fašiji iz slovenske okolice in iz bližnjega dela Furlanije. Kamenita plošča na šoli nosi napis: »Tu je pal pod izdajskimi udarci neprijateljev domovine fašistovski vzgojitelj Francesco Sottosanti.« Slavnostni nagovor je imel fašistični zvezni tajnik za Goriško konzul Avenanti, ki je poudarjal vrline pokojnega Sottosantija, naglašal njegovo požrtvovalnost za mladino in njegovo prizadevanje, da med tujerodno mladino vzgoji ljubezen do Italije. Tujerodno ljudstvo Vipavske doline — pravi Avenanti — morda ne razumeva popolnoma plemenite žrtve italijanskega naroda, ki je zasedel to deželo s pravico bojevnikov in z božjo voljo. Gotovo pa bi imelo razumevanje zanje, ako bi ga stalno ne vznemirjali odstavljeni malenkostni politikanti in zlobni duhovniki — Avenanti jim pravi »pretuncoli« —, ki so organizirali pasivni odpor in propovedujejo namestu ljubezni sovraštvo. Ti tudi otvarjajo zakotne šole, mesto da bi navajali mladino k ljubezni do italijanskih vzgojevališč

Redukcije v fašistični stranki

Giurati o fašizmu in uspehu revizije članov fašistične stranke

Milan, 21. aprila. d. Generalni tajnik fašistične stranke Giurati je govoril v nedeljo na zborovanju fašističnih funkcijonarjev v Scali ter je med drugim dejal:

Fašizem je revolucijonaren pokret, ki je postal v nekaterih državah predmet študija, dočim so nastali v drugih državah slični pokreti, ki imajo stotisoče pristašev. Od fašizma porušene ali spremenjene ustanove na podlagi parlamentarizma ali pa načela ljudske suverenosti, se nahajajo povsod v krizi. Za naš korporativni gospodarski red nas zavidajo dežele, ki izgubljajo v razrednem boju milijone delovnih dni in milijarde pri produkciji. Ker se v neki sosedni državi spreminjajo državne ustanove, upajo naši sovražniki na možnost učinkovanja na Italijo. Italija pa je proti takim skušnjavam imunizirana, ker ima vladnega šefa, ki edini razpolaga z možnostjo, da dovede državo do blaginje in veličine.

V nadaljnjem poteku svojega govora se je bavil Giurati tudi z revizijo imenika strankinih pristašev. Doslej ni bilo več potrjenih nad 56.700 vpisanih članov fašistične stranke, za 34.000 oseb pa je bila odrejena suspenzija. Končno je poudarjal, da je Mussolini v parlamentu pred pohodom v Rim podal izjavo, v kateri se izraža za vero in proti framasonstvu.

Spopad med italijanskimi rekruti in italijanskimi delavci na meji

Pariz, 21. aprila s. V majhni gorski vasi Peille v bližini Nice je prišlo do spopada med rekruti zadnjega letnika in italijanskimi delavci, ki so gradili strategično cesto. Po francoskih poročilih so Italijani napadli Francoze. Med hudo ranjenimi je tudi župan, ki je hotel vplivati pomirjevalno. Policija je aretirala tri Italijane, ostali so pobegnili preko bližnje meje.

Nova obsodba italijanskih komunistov

Rim, 21. aprila AA. Izredno sodišče za zaščito države je obsodilo devet toskanskih komunistov na dve do 6 let zapora.

Senzacijonalna aretacija v Pragi

Praga, 21. aprila. g. Danes je bil v zvezi z likvidacijo Diskontne banke aretiran predsednik te banke, brat bivšega ministra Stribrnega, František Stribrny. Aretacija je izzvala v politični javnosti ogromno senzacijo. Zatrjuje se pa, da gre pri celi stvari za maščevanje političnih nasprotnikov.

Nazadovanje tržaške paroplovbe

Trst, 21. aprila. č. Pred kratkim sta se vršili v Trstu glavni skupščini paroplovnih družb Cosulich in Lloyd. Poročila o teh skupščinah vele, da sta se kljub večji tonaži zmanjšala promet in število potnikov. Družba Lloyd je morala najeti 51 milijonov lir posojila ter je zaključila poslovno dobo z velikim deficitom. Družba Cosulich ima 4 milijone lir dobička in dobe delničarji izplačano 5 odst. dividendo.

»Dalmatinski« paviljon na milanskem velesejmu

Zagreb, 21. aprila č. Zagrebške »Novosti« poročajo: Italijani so se zelo trudili da pridobe Jugoslavijo za udeležbo na milanskem velesejmu. Vendar jim to ni šlo prav gladko od rok. Dosedaj je bil namreč na velesejmu postavljen stalni italijanski paviljon »Dalmatinski« paviljon s katerega je visela dalmatinska deželna zastava. Ker je bila to očividno provokacija, je Jugoslavija zahtevala, da odstranijo dalmatinski paviljon. S težko muko so nato pristali, vendar so pa postavili nekaj manjši a tudi iredentistični paviljon pod imenom »Zadarski paviljon.«

Sporčić Ivo, novinar iz Zagreba i Ravljen Davorin, odg. urednik »Jutra« iz Ljubljane izjavljaju, da vijest, koju je Sporčić Ivo dne 18. juna 1930 dao telefonom uredništvu »Jutra« a ovo ju je u br. od 19. junija 1930 odštampalo, — u kojoj se vijesti veli da je nad »Hrvatskim Radišom« postavljen komesar a članovi upravnog odbora riješeni dužnosti iz razloga »što da ne pružaju dovoljnog jamstva za uredno poslovanje s novcem«, — nije imala i nema nikakove podloge. Takova vijest mogla je u »Jutro« ući samo krivnjom pogrješne transmisije za telefona u stenogram a odakle u dotični slog. Doslijedno tome izjavljamo, da nismo imali nikakove nakane da javljanjem odnosno objavljivanjem takove vijesti povrijedimo čast, dobro ime i društveni ugled bivših članova pomenutog upravnog odbora, na poseb pak privatnih tužitelja gg. Prpića Milana i drugova, zastupanih po g. Benović dr Vilimu, odvjetniku u Zagrebu te da žalimo, što je došlo do objavljivanja te vijesti, koja u ukoliko ne odgovara zadržaju riješenja Banske uprave u Zagrebu a kojim je riješenjem kod Hrvatskog Radiše postavljen komesar.

Istovremeno obavezujemo se i to Ravljen Davorin, da ovu izjavu u »Jutru«, a Sporčić Ivo, da ju zbog hrvatske javnosti u »Novostima« najkasneje do 22. 4. 1931 uvrstimo i odštampamo.

Nove rimske intrige

Ljubljana, 21. aprila.

Pred dnevi je objavila rimska »Tribuna« članek pod naslovom »Jugoslavija med Francijo in Nemčijo«, ki je izšel v obliki dopisa iz Pariza. V članku se naglaša, da so v francoskem javnem mnenju v zadnjem času pričeli baje povsem drugače gledati na jugoslovensko in rumunsko frankofilstvo in da se kaže v tem pogledu gotovo vznemirjenje. To prihaja menda odtod, ker se je v Jugoslaviji in Rumuniji pričelo kazati gotovo jačje prijateljstvo do Nemčije. Ta nova orijentacija napram Nemčiji se kaže po trditvah rimske »Tribune« v tem, ker se je nedavno osnovalo v Beogradu nemško-jugoslovensko društvo, ki ga vodi več bivših ministrov in veliko število uglednih osebnosti beograjske družbe in ker se je kmalu za tem organizirala v Beogradu razstava nemške sodobne umetnosti, ki ji je bila posvečena znatna pozornost. Po rimski »Tribuni« se kaže izpremenba v razpoloženju tudi v tem, ker se je v zadnjem času v Jugoslaviji baje zelo povečalo zanimanje za nemške knjige, dočim je povpraševanje po francoskih knjigah precej padlo.

Vsekakor je smisel tega članka v rimski »Tribuni« jasen za vsakega mislečega človeka in za vsakogar, ki je sposoben kritično ocenjevati, kar čita. Očividno je, da gre za novo intrigo. Zdi se, da so gotovim krogom v Italiji napoti prisrčni odnošaji med Francijo in našo kraljevino ter medsebojno prijateljstvo teh dveh držav, ki je utrjeno v najtežjih preizkušnjah. Čeprav je ta pojav čuden in težko razumljiv, vendar ni nikaka skrivnost. V ostalem tega naši jadranski sosedje tudi ne taje. Nekako pred dvema mesecema je rodni brat italijanskega ministrskega predsednika Arnaldo Mussolini, direktor lista »Popolo d'Italia,« ki vsekakor dobro pozna zunanjo politiko svoje države in njene namene, izjavil v nekem pariškem listu, da je prijateljstvo med Francijo in Jugoslavijo glavni vzrok nesporazumov in težkoč v italijansko-francoskih odnošajih. Pri nas je ta kategorična izjava Mussolinijevega brata izzvala upravičeno začudenje, ker nismo mogli dovesti v nobeno logično in vzročno zvezo francosko-jugoslovenskega prijateljstva z italijansko-francoskimi nesporazumi in nesoglasji glede pomorske oborožitve, ki še niso urejeni, glede tuniškega in libijskega spora, ki je še nerešen, in glede na italijansko-francoska nasprotstva na raznih mednarodnih konferencah v poslednjih dveh letih.

Intriga rimske »Tribune«, po kateri naj bi osnovanje nemško-jugoslovenskega društva v Beogradu ter otvoritev razstave nemške sodobne umetnosti v naši prestolnici imela nekak vpliv na tradicijonalno prijateljstvo med Jugoslavijo in Francijo, je zelo prozorna in naivna iz enostavnega vzroka, ker ustvarjanje dobrih odnošajev med našo kraljevino in drugimi evropskimi državami nikakor ne more in ne sme pomeniti kake izpremembe našega razpoloženja do Francije.

Znano je dejstvo, da je bilo v poslednjih letih glavno stremljenje ne samo francoske, temveč sploh evropske zunanje politike po ustvaritvi čim boljših odnošajev med Francijo in Nemčijo in poravnavi vseh morebitnih nesporazumov med tema dvema velikima evropskima državama. Eden največjih francoskih državnikov, sedanji francoski zunanji minister Briand je postavil v poslednjih letih v službo za dosego tega velikega cilja vso svojo ogromno avtoriteto, vse svoje velike izkušnje, svojo veliko diplomatsko sposobnost in vso svojo ljubezen do zagotovitve trajnega miru. Lokarnski sporazum, ki je bil eden prvih in velikih uspehov v tej smeri, je bil navdušeno pozdravljen od vseh civiliziranih narodov in pobornikov konsolidacije razmer na kontinentu kot dogodek ogromne in skoro usodne važnosti za bodočnost Evrope. Pri tem činu je sodelovala tudi Italija skupno z Anglijo in še nekaterimi neposredno zainteresiranimi kontinentalnimi državami, kar se jim more šteti samo v čast. Kasnejša prizadevanja francoske zunanje politike imajo isti smisel in isti namen. Mi smo jih spremljali in jih še spremljamo z največjimi simpatijami, prežeti vedno z iskreno željo, da bi dovedli do končnega uspeha.

Vsemu treznemu svetu se vsiljuje vprašanje in zaključek: Če nismo mogli zameriti prizadevanjem Francije, da bi ustvarila čim boljše odnošaje z Nemčijo, za kar je doprinesla tudi znatne žrtve in se odrekla mnogim svojim pravicam iz versailleske pogodbe, zakaj bi potem mogli v Franciji zameriti nam, če bi tudi mi želeli dobrih odnošajev z Nemčijo? V nasprotnem primeru bi se moglo samo dvomiti nad iskrenostjo stremljenja francoske zunanje politike po ustvaritvi čim boljših odnošajev s francosko-vzhodno sosedo in po osnovanju odnošajev med evropskimi državami na podlagi trajnega miru in čim bolj pozitivnega sodelovanja. Ko se je nedavno mudila francoska parlamentarna delegacija v Madžarski, ki ne kaže mnogo razpoloženja za dobre odnošaje z nami, in ko je bila ta delegacija v Budimpešti zelo prisrčno sprejeta, nam ni prišlo niti na misel, da bi videli v tem kako izpremembo francoskega razpoloženja proti naši državi. Prežeti z iskreno ljubeznijo do trajnega miru in iskreno naklonjeni vsaki akciji za likvidacijo starih sporov, mržnje in zavisti med narodi ter celotne težke moralne dedščine strašne svetovne vojne, spremljamo dosledno z največjimi simpatijami vsa prizadevanja za ustvaritev mednarodnih odnošajev na zdravejši podlagi.

Rimska »Tribuna« ni imela niti nima potrebe insinuirati in intrigirati, ker je to v bistvu odvratno in skrajno nesmiselno delo zlasti v primeru, ko gre za jugoslovensko-francoske odnošaje. Vsa naša aktivnost v mednarodnih odnošajih je javna, vsakomur znana in popolnoma v skladu s prizadevanji velikih evropskih držav, da bi se na kontinentu osnovali čim zdravejši odnošaji ter ustvarili čim povoljnejši pogoji za trajen mir. Stoječ neomajno na stališču očuvanja sedanjega političnega stanja, ki je bilo ustvarjeno z mirovnimi pogodbami, smatramo za potrebno podpirati vsakršno akcijo, ki ima za cili zboljšanje odnošajev med narodi, povečanje mednarodnega zaupanja in ojačenje pozitivnega sodelovanja med narodi, kar edino more omogočiti trajno in plodno sodelovanje evropskih držav v atmosferi miru in iskrenosti. Tako razumevanje je po našem mnenju tudi v skladu z načeli Društva narodov, z Briandovimi idejami o osnovanju evropske unije ter s sodobnimi izdeali Evrope. Rimska »Tribuna« se je v svoji zagrizenosti zelo zmotila, ko je mislila, da bi na taka pojmovanja mogla gledati postrani ona Francija, ki je bila in je ostala stalni inspirator ter pobornik idealov, prežetih z istim duhom in z istimi težniami. Toda vse to nas pri italijanskem listu niti več ne presenča. —M.

Titulescov neuspeh

Med vsemi rumunskimi politiki in državniki uživa londonski poslanik Titulescu nedvomno največji ugled v inozemstvu. Njegov fini nastop v Društvu narodov in številne recepcije, pri katerih se je izkazal za izredno veščega gostitelja in duhovitega moža, so mu prinesle sloves osebnosti zapadnoevropskega merila in pomena. Nič manj pa ni znan v lastni domovini, kjer osobito cenijo njegove izredne diplomatske sposobnosti. Zato je bilo na dlani, da bo ranj pri prvi novi sestavi vlade padel izbor monarha.

Ko ga je kralj pozval iz Londona, da sestavi koncentracijsko vlado vseh pozitivnih sil naroda, je bila javnost uverjena, da bo mandatorju krone uspela važna misija, in ideja vlade neparlamentarnih osebnosti ni imela dosti nade na uspeh. Vse je kazalo, da slednja alternativa sploh ne bo prišla v poštev. Domači in za njimi tudi tuji listi so govorili o sestavi koncentracijske parlamentarne vlade kot izvršenem dejstvu. Nenadoma pa je nastopil preobrat, ki je uničil vse sadove Titulescovega posvetovanja in pogajanja. Monarh je namreč stavil zahtevo, da se ministrstvo notranjih zadev poveri Argetoianu, staremu drugu prof. Jorge iz bivše narodne stranke, ki se je kasneje zlila s caranisti. Titulescu je vladarju odkrito izjavil, da pod tem pogojem ni misliti na sodelovanje vseh strank, ker Maniu ne bi mogel pristati, da važni notranji resor prevzame Argetoianu, marveč mora biti to mesto pridržano kakemu izrazitejšemu caranistu. Maniu je vladarjev pogoj res tudi odločno odklonil, nakar je moral Titulescu javiti kralju, da njegova misija ni uspela.

Vladar je nato na predlog Argetoiana poveril sestavo vlade prof. Jorgi, ki je skoro edini med vplivnejšimi rumunskimi politiki s prvega začetka vladne krize zahteval neparlamentarno vlado. Rektor Jorga je imel s sestavo svoje vlade iste težkoče z narodno caranistično stranko, ki je v vladi zastopana z dvema svojima pristašema: Manoilescom, ki mu je bil določen portfelj trgovine, in Camarasescom, ki je prevzel notranje zadeve. Dasi je Jorga vpošteval odpor Maniuja proti Argetoianu kot notranjemu ministru in poveril to ministrstvo izrazitemu caranistu Camarasescu, vendar stranka ni dala dovoljenja svojima pristašema za vstop v Jrgovo vlado in Manoilescu je baje takoj ob sestavi nove vlade podal ostavko na svoj portfelj. Kakor pa vse kaže, si je na željo vplivnih osebnosti stvar premislil in ostal v vladi. Ker pa je stranka obema zagrozila z izključenjem, je popolnoma negotovo, da-li bosta kljub temu ostala v Jorgovi vladi in se Camarasescu še ni odločil za prevzem notranjega ministrstva, ki doslej še ni zasedeno.

Nova vlada je naslovila javnosti manifest, v katerem naglaša, da po Titulescovem neuspehu ni bilo druge poti za rešitev krize, kakor sestava neparlamentarne vlade. Država je v tako težkem notranjem položaju, da ni bilo mogoče najti za ozdravljenje razmer drugega sredstva. Ko pa se bodo pod novo upravo nekoliko pomirile politične strasti, bo vsak dobromisleč politik našel obilo prilike, da se udeleži javnega dela. Vlada govori tedaj zelo splošno o svoji nalogi ter nikjer ne posega globlje v konkretnost. Kakor pa je splošno znano, je osrednja tečka sedanje vladne krize pereča potreba zunanjega posojila, izdatnejšega, nego se ga je posrečilo zaključiti narodnocaranistični vladi. Titulescu je bil morda ravno s tem namenom poslan v London in iz poročil o njegovem delovanju vemo, da je pri vsaki priliki naglašal potrebo denarne podpore za Rumunijo ako naj ta uspešno vrši svojo nalogo kot jez Evrope proti boljševizmu.

Z neuspehom sestave koncentracijske vlade so nade na posojilo začasno zelo majhne, kajti Jorga je znan kot intransigenten nacijonalist in so ga zavoljo tega inozemski listi že često močno napadali. Vendar pa je Titulescu za vsak primer še v rezervi in vlada ga je naprosila, naj ne odide takoj v London. Položaj Jorgove vlade postaja namreč močno nesiguren. Razen obeh caranističnih ministrov je svoj vstop v Jorgovo vlado odklonil tudi rumunski poslanik v Rimu knez Ghica, ki je bil določen za zunanjega ministra.

Liberalna stranka se je izjavila za solidarno z novo vlado, češ da najvišji interesi države zahtevajo enoten skupni postopek. Tudi disidenta Lupu in Filipescu sta ji obljubila pomoč, vendar je usoda vlade odvisna v glavnem od stališča, ki ga bo napram nji zavzela glavna skupščina narodnocaranistične stranke. Mogoča so še razna iznenadenja, zato Titulescu čaka razvoja dogodkov v Bukarešti.

Nova albanska vlada

Tirana, 21. aprila. AA. Včeraj se je sestavila nova albanska vlada. Predsednik vlade in zastopnik ministra za gospodarstvo je Pangali Vangeli, notranji minister Musa Juka, zunanji minister Huscin Brioni, prosvetni Kil Mosi, finančni Lame Varko, gradbeni Iso Dibra. Nova vlada je prisegla ob 11.

Čikaški policijski šef aretiran

Chicago, 21. aprila. d. Energičen nastop novoizvoljenega čikaškega župana, Čeha Čermaka, je izzval v zločinskem podzemlju Chicaga veliko vznemirjenje. Čikaški banditi so napeli vse sile, da bi Čermaku pokazali svojo moč in onemogočili njegovo »čiščenje«. Vprizorili so več drznih napadov v neposredni bližini mestnega magistrata in njegovega stanovanja. Ker storilcev niso izsledili, je Čermak odstavil dosedanjega policijskega direktorja in sam prevzel vodstvo policije. Odstavljenega policijskega šefa je dal Čermak zapreti, ker se je pokazalo, da je bil v zvezi z zločinci.

Pred odločilnimi trenutki na Bolgarskem

Sofija, 20. aprila.

Z dnem, ko je kralj Boris s svojim prestolnim govorom slovesno zaključil 22. redno zasedanje narodnega sobranja — drugo pod vlado »Demokratičeskega Sgovora« — so nastopili za bolgarsko državno življenje trenutki, ki bodo brez dvoma odločilni za vso bodočnost bolgarskega naroda in njegove države. Sila je prikipela do vrhunca! Vlada »Demokratičeskega Sgovora« je s svojimi nasilstvi, narekovanimi ji in deloma tudi izvrševanimi od neodgovornih življev, stoječih v službi tistih, ki hočejo izkoriščati narod in državo v svoje sebične namene, v toliki meri zaostrila notranjepolitični položaj, da je bilo vsak čas pričakovati že najhujšega. K vsemu temu pa prihaja še, kar je najnevarnejše, do neznosnosti porastla gospodarska kriza, ki preti s popolnim polomom vsega narodnega gospodarskega življenja. Edina rešitev iz tega tako kritičnega položaja bi bila vlada, ki bi, sloneč na resnični volji naroda, ob sodelovanju vsega naroda izvršila oni notranji preokret vsega narodnega in državnega snovanja in delovanja, ki bi vzpostavil v državi zakonitost in na skromnih, toda s skupnim trudom vsega naroda utrjenih temeljih začel graditi nov gospodarski razvoj in napredek. Bolgarska je v prvi vrsti poljedelska država s komaj prvimi začetki domače industrije, pa je ogromna večina njenega prebivalstva, poljedelstvo, porinjena v stran in v državi vlada manjšinica, ki nima za seboj naroda, pač pa kapital, ki niti domač ni, temveč tuj!

Zelo značilna je v tem pogledu izjava, ki jo je podal pred kratkim vodja demokratske stranke, Aleksander Malinov, »Pester Lloydu«, rekoč:

»Ne morem zanikati dejstva, da so zemljedelci največja stranka v državi. Ne moremo jih ignorirati, a še manje da jih izzivamo in preganjamo. Tako bi jih naganjali na levo h komunistom in anarhistom, kar bi imelo za nas najusodnejše posledice...«

Z ostavko Ljapčeve vlade je dana vladarju možnost, da po svoji modrosti in uvidevnosti razreši gordijski vozel te težke notranje državne krize. Po vsej priliki bo kralj Boris že jutri začel s konzultacijami.

Prvi pride na vrsto dosedanji predsednik narodnega sobranja, Naidenov, kateremu bodo sledili predstavitelji parlamentarnih strank, katere so se večinoma že vsaka zase na svojih sestankih bavile s tem vprašanjem, ali pa se še pobavijo z njim. Kar se tiče demokratov (vodja Malinov), so pač gotovi, da se nova vlada ne sestavi brez njih. Isto velja seveda tudi in v prvi vrsti za »Demokratičeski Sgovor«. Liberalci-kjorčevci so imeli tudi včeraj sestanek, po katerem se je njihov vodja Georgij Petrov dalje časa posvetoval z Malinovom. Drugo liberalno krilo (Smilov-Stater) je tudi že določilo svoje smernice za poročilo kralju. Zemljedelci določijo danes svojega predstavnika za razgovor s kraljem, dočim so socijalni demokrati že določili Pastuhova. Radikalna stranka pa je za danes brzojavno sklicala svoj izvrševalni odbor.

Kakor se splošno misli, bo vladar ponudil sestavo nove, volilne vlade Malinovu, o katerem se pa z druge strani trdi, da nikakor ne želi stopiti v osebne stike z Ljapčevim, kar seveda izključuje vlado demokratov in »Sgovora«, pa naj je poverjen mandat Malinovu ali Ljapčevu. Za Ljapčeva se meni, da bi v primeru odpovedi demokraov stopil v stik z nac. liberalci krila Smilova, a če bi se njemu ne posrečila taka koalicija, pa bi kralj poveril mandat za sestavo nove vlade Cankovu, a morda tudi dosedanjemu finančnemu ministru Molovu. Če pa bi niti to ne uspelo, pa bi Ljapčev dobil mandat za sestavo nove vlade »Demokratičeskega Sgovora«.

Kar je najbolj čudno, je pač dejstvo, da se poziv zemljedelcem za vstop v vlado smatra za popolnoma izključen. Zemljedelci so pač — »izdajice«, kakor jih neprestano, čeprav po krivem, nedokazano obrekuje tisk »Demokratičeskega Sgovora«. Malinov naj bi zato dobil mandat za sestavo nove vlade, ki naj bi bil omejen na demokrate in »Sgovor«, da bi ne mogel pritegniti tudi zemljedelcev, a da bi dobil neomejen mandat, po katerem bi mogel sestaviti čisto opozicijsko vlado z izključenjem »Sgovora«, se zdi čisto neverjetno.

Tako je torej položaj do skrajnosti nejasen in vsa bolgarska javnost z nepopisno napetostjo pričakuje odločitve, ki jo prineso najbližji dnevi.

Elitni Kino Matica

Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri!

Vsak občuduje z navdušenjem čarobni velealpski govoreči film

Sin planin

LOUIS TRENKER

v glavni vlogi in z njim najboljši filmski umetniki

Kot dopolnilo Ljubica Strozzi poje »Ave Marijo«

Tel. 2124. Samo še danes!

Odškodnina za opustošenja po D' Annunzijevih legijonarjih

Sušak, 21. aprila. n. Davčna uprava na Reki je opozorila sušaško mestno načelstvo, da še vedno mnogo jugoslovenskih državljanov ni dvignilo denarja, določenega kot odškodnino za škodo, storjeno po D'Annunzijevih legijonarjih. Vsi prizadeti se pozivajo, da dvignejo prisojene jim zneske najkasneje do 30. junija t. l., in sicer pri reški podružnici »Banca d' Italia«.

Tatvine premoga na gorenjskem kolodvoru pred sodiščem

Sedem železničarjev obtoženih, da so prodali 292 ton režijskega premoga zasebnikom

Ljubljana, 21. aprila

V porotni dvorani se je danes ob 8.30 pričela velika razprava proti 7 železničarjem zaradi uradne poneverbe in 2 civilistoma, ker sta jim dajala potuho. Za razpravo je vladalo med železničarji veliko zanimanje, kar je pokazal velik naval k razpravi. Dvorano so napolnili večinoma železničarji, železničarski upokojenci in njihove žene. V klopeh je bil pravcati drenj kakor pri svoječasnih porotnih razpravah.

Malemu senatu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, a sodnika sta bila gg. Anton Avsec in dr. Kobal. Kot državni tožitelj je fungiral g. Branko Goslar, obtožence pa so zagovarjali odvetniki dr. Milan Korun, dr. Celestin Jelenc, dr. Vladimir Pegan, dr. Janko Žirovnik, dr. Švigelj, Milčinski, dr. Žitko in dr. Kreč.

O zadevi smo že svoječasno obširneje poročali. Lani 25. aprila je mestni dohodarstveni urad na Bleiweisovi cesti ugotovil, da je neki prevoznik iz Zg. Šiške razvozil z gorenjskega kolodvora premog za stranke na podlagi starega tovornega lista. Zadevo je mestni dohodarstveni urad prijavil postajnemu načelniku gorenjskega kolodvora, ki je o tem obvestil železniško policijo. Uvedena preiskava je dognala, da je 24. aprila lani dospel v Ljubljano na gorenjski kolodvor tovorni voz št. 436.715, naložen s 15.000 kg premoga. Poslan je bil s postaje Zagorje ob Savi za kurilnico gorenjski kolodvor. Obtoženci so pošiljko naslovili na privatno stranko in začeli 25. aprila premog razkladati. To odkritje je dalo železniški policiji povod za nadaljnja poizvedovanja, ki so prinesla na dan še druge slične manipulacije pri razkladanju režijskega premoga. Obtožnica pravi, da je bilo od septembra 1927 do januarja 1930 železniški upravi na ta način utajenih 18 vagonov ali 292 ton premoga v vrednosti 64.564 Din.

Vsi obtoženci so zanikali vsako krivdo. Trdili so, da so prodajali režijski premog, ki jim gre po obstoječih predpisih kot del njihovih prejemkov. Zaslišavanje obtožencev je trajalo od 9. do 13. Nato je bila razprava prekinjena do 15.30. V splošnem so vsi odklanjali na železniški direkciji podane priznalne izjave, češ, da so to storili pod pritiskom. Razprava je v vseh podrobnostih obravnavala manipulacije s tovornimi vozovi. Popoldne je bilo zaslišanih 15 prič. Mnoge priče so razbremenilno in ugodno izpovedale za obtožence. Razprava ob 22. še ni končana. Sodba bo proglašena verjetno šele po polnoči.

Beograjska trošarina in vodovod

Kaj so za prestolnico trošarinski predmeti — Novi rezervoarji za milijone litrov vode — Potrebe naglo naraščajočega mesta

Beograd, 21. aprila.

Naredba o beograjski mestni občinski trošarini je stopila v veljavo pred par dnevi, ko jo je odobril finančni minister sporazumno s predsednikom ministrskega sveta. Kakor znano pobira v zmislu odnosnega sklepa mestnega občinskgea odbora beograjska občina trošarino samo od luksuznih predmetov in alkohola, dočim so vse ostale življenske potrebščine proste trošarine in se je namesto te uvedla mestna občinska doklada na osnovne davke.

Naredba določa, da se noben trošarinski predmet ne more izročiti svobodnemu prometu ali porabi, dokler ni zanj plačana trošarina. Ne smatrajo se pa kot izročeni svobodnemu prometu ali porabi tisti predmeti, ki se za izvoz odpremijo iz Beograda. Trošarina za trošarinske predmete se plača, ko se vpeljejo v trošarinsko področje za porabo v Beogradu, ali pa če se izgotove v trošarinskem področju za porabo v beograjskem področju. Od predmetov, ki se izgotove v beograjskem trošarinskem področju iz domačih ali inozemskih uvoženih sirovin, katere niso podvržene trošarini, se plača trošarina od izgotovljenega predmeta. Od predmetov, izgotovljenih v trošarinskem področju iz sirovin, za katere se je plačala trošarina, se plača trošarina po odbitku od sirovin plačane trošarine. Ne plača se pa trošarina od predmetov, ki se vozijo skozi trošarinsko področje, od predmetov, ki se izvažajo za porabo izven Beograda, od predmetov, ki se uvozijo v svrho predelave v tovarnah, na predmete, ki se odpremljajo v skladišča, in na predmete, ki se vračajo nezacarinjeni. Od trošarinskih predmetov, ki se uvozijo iz inozemstva pobira občinsko trošarino beograjska državna carinarnica. Od predmetov, ki pa prihajajo iz notranjosti, pa jo pobirajo v trošarinskih uradih občinski organi s pomočjo organov finančne kontrole.

Tako je torej vprašanje beograjske mestne občinske trošarine končnoveljavno rešeno.

Je pa sedaj drugo vprašanje, ki povzroča beograjskim mestnim očetom precejšnje skrbi, namreč: razširjenje mestnega vodovoda, ki je nujno potrebno. Beograd ima sedaj dnevno na razpolago 28 do 30 milijonov litrov vode, torej približno 1250 litrov na osebo, kar bi seveda zadostovalo, če bi bila vodovodna mreža raztegnjena na vse mesto, kar pa ni, in nikakor ne zadostuje niti za najbližjo bodočnost ob tako hitrem porastu mesta, kakor se zabeležuje že vsa povojna leta in se obeta tudi za bodočnost. Zato je nujno potrebno, da občina razširi svoje vodovodne naprave v Makišu in na Belih vodah, odkoder dobiva pitno vodo, a ravno tako tudi črpalne naprave za savsko vodo, ki se uporablja za škropljenje. Načrt za nova vodovodna dela je že izdelan in se prične tudi že izvrševati.

Ker je sredina mesta zadostno preskrbljena se prično dela za napeljavo vode na periferijo. Nad topčidersko cerkvico se že nahaja vodovodna naprava, ki bo dvigala vodo v zbiralnik na Dedinju. Ta bo držal okoli tri milijone litrov pitne vode in okoli tri milijone litrov za škropljenje. Iz tega zbiralnika bodo dobivali vodo Banjica, Voždovac in Pašino brdo. S posebno napravo se bo odtod dvigala voda na najvišje točke okoliških gričev. Razširjanje vodovodne mreže v tem okolišu, ki meri 2000 ha, bo trajalo dve leti. Ni pa v tem načrtu razširjenje vodovodne mreže na Mali mokri lug (Aleksandrova cesta, za končno tramvajsko postajo pri »Cvetkovi mehanici«. Tu se napravi za sedaj nekoliko javnih vodnjakov.

Da pa bo dovolj vode za vse razširjenje vodovodne mreže, se morajo razširiti tudi črpalne naprave v Makiču, kjer bodo poleg dosedanjih 30 izkopali še 30 novih vodnjakov in povečali strojne naprave, filtre in zbiralnike. Na Belih vodah pa se zgradi nova centrala. Vsa razširjenja bodo omogočila mestni občini dnevno dobavo 50 milijonov litrov vode, torej povečanje na dvojno dosedanjo količino, kar bo zadostovalo tudi za oddaljenejšo bodočnost.

Zaplemba katoliškega samostana v ČSR

Ker menihi že osem let niso hoteli plačati državnih davkov, je vlada odredila zaplembo njihovih veleposestev na Slovaškem

Praga, 21. aprila d. Listi obširno poročajo o konfiskaciji posestev katoliškega reda premonstrancev, ki imajo ogromna posestva v Jašiju, Lelesu in Rudni na Slovaškem. Finančno ministrstvo je namreč ugotovilo, da samostanska uprava celih 8 let ni plačala predpisanih državnih davkov. Kljub ponovnim pozivom samostan ni hotel plačati in finančni minister je zaradi tega odredil konfiskacijo vsega premoženja. Intervencije gotovih cerkvenih krogov so ostale brezuspešne, ker se je ministrstvo postavilo na stališče, da je država itak postopala skrajno tolerantno, ko je celih osem let čakala, kdaj bo samostanska uprava izpolnila svojo dolžnost do države. Vrhu tega je ugotovljeno, da so menihi že od osvobojenja dalje neprestano rovarili proti državi in bili zapleteni v celo vrsto defetističnih afer in so tako mnogo škodovali ugledu in konsolidaciji češkoslovaške republike. Na ponovno intervencijo vatikanskih krogov je finančno ministrstvo končno pristalo na to, da prekliče konfiskacijo, če samostanska uprava najkasneje v roku osmih dni plača ves davčni zaostanek in odmerjeno denarno kazen. Samostanska uprava bo temu prav lahko ustregla, ker ima v budimpeštanskih bankah naložene ogromne vsote in vzdržuje na Madžarskem več duhovnih semenišč. Odločno postopanje novega finančnega ministra je bilo v javnosti simpatično pozdravljeno, ker so dosedanji finančni ministri vedno oklevali in niso iz oportunističnih razlogov hoteli postopati proti tem redovnikom.

Naloge protiverske akcije v Rusiji

Moskva, (Ceps). Pod gornjim naslovom je imel v Moskvi vodja sovjetskih brezbožnikov Jaroslavskij predavanje na občnem zboru »Društva materijalistov-dialektikov«. V svojih izvajanjih je med drugim poudarjal, da je treba med maso naroda razširjati tak svetovni nazor, ki bo popolnoma v soglasju z epoho socijalizma. Jaroslavski je uverjen, da bo bližnja bodočnost v zgodovini Rusije stala v znamenju prodiranja komunizma v vse panoge življenja in udejstvovanja sovjetskega prebivalstva. Predvsem da bo nekoliko prihodnjih let izbrisalo vsako razliko med mestom in selom. Že ob koncu prihodnje petletke, t. j. čez šest let, bo dovršeno popolno uničenje družabnih razredov. Čim bolj pa se bliža ta čas, tem hujša je tudi borba, kar velja zlasti za boj proti veram in cerkvam.

V zvezi s tem je Jaroslavski naglašal, da v mnogih delih Sovjetske Rusije stoje na čelu borbe proti kolektivizaciji ravno predstavniki raznih ver. Zato je treba ojačiti protiversko akcijo, kajti »vera ne more umreti sama od sebe«. Vsako prehitevanje pa stvari samo škodi; treba je delati na iztrebljenju vere postopoma in polagoma. V ta namen je potreben skrbno izdelan načrt za znanstveno delo v protiverskem pravcu, treba pa je tudi že sproti ugotavljati vršeči se proces izumiranja vere.

Vstaja na Kavkazu

Carigrad, 21. aprila. s. Zaradi vedno večje kolektivizacije poljedeljstva se zelo širi uporniško gibanje v ruskem Kavkazu. Najbolj delujejo uporniki v vzhodnih georgijskih okrajih, kjer se 2000 četnikov bori proti sovjetskim četam. Tudi na zapadu Georgije je položaj zelo napet. V Aserbejdžanu znaša število vstašev 6000. Povsod je prišlo do krvavih spopadov z boljševiškimi četami. Uporniki razpolagajo tudi s topovi in strojnicami.

Kongres agronomov

Zagreb, 21. aprila n. Dne 23. t. m. se prične v Zagrebu kongres jugoslovenskih agronomov. Na zborovanju bo navzočih okrog 300 delegatov iz vse države.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Večinoma oblačno, zmerno hladno, nestalno vreme. — **Situacija včerajšnjega dne:** Močna barometerska depresija je prešla preko centralnega dela kontinenta ter se je na njenem južnem robu formirala sekundarna depresija, ki je prešla Sredozemsko morje in povzročila pri nas obilno deževje. Nad Atlantikom in severno Evropo je pričel pritisk padati. Temperature so ostale nespremenjene ali pa so se dvignile za 1 do 4 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V južnih Alpah nejasno, deževno, možnost neviht, temperatura bo padla.

Naši kraji in ljudje

Mariborska Glasbena Matica v Šabcu

Presrčen in časten zaključek turneje

Šabac, 20. aprila.

Iz Kruševca smo došli po večurnem prestanku v prestolnici šele ob polnoči do končne točke naše turneje, do Šabca. Na desnem bregu Sove so nas čakali vozovi in avtomobili, ki so jih dali na razpolago razni privatniki in vojaško poveljstvo. Ker je zaradi pozne ure izostal vsak oficijelni sprejem, so nas takoj porazdelili na stanovanja. Večino so nastanili v kmetijski šoli, ostale pa pri privatnikih in v hotelih. Tudi tu ni poznala srbska gostoljubnost nobenih mej. Premnogokrat so nam odstopili svoje najlepše sobe in spalnice, ki so prav po orijentalsko natrpane z dragocenimi preprogami pirotskega izvora, kjer se take umetnine izdelujejo kot domača industrija.

Tudi v Šabcu smo bili ves čas bivanja gostje občanov. Ker smo bili v nedeljo do večera svobodni, smo si dopoldne ogledali mesto in njegove znamenitosti. Mesto je v svetovni vojni zaradi svoje lege blizu avstrijske meje zelo trpelo. Topovi so ga strašno razdejali in sledovi so tu in tam še vidni. Vendar pa napravlja najboljši utis. Časa smo imeli dovolj, da smo spoznavali običaje dragih bratov. Videli smo ročna dela moških in ženskih in seznanili smo se tudi z raznimi specijalitetami kuhinjske umetnosti. Pripominjam pa takoj, da je bila sedaj sezona sočne jagnjetine.

V živahnem razgovoru z gostitelji je potekel dan in napočil čas večernega koncerta v dvorani Kazine. To je najbolj akustična dvorana od vseh, kjer smo nastopali. Kar se pa tiče razkošnosti in obsežnosti, jo moramo uvrstiti takoj za ono v Oficirskem domu v Skoplju.

Dvorana je bila polna. Najodličnejša družba je bila prisotna. S svojo navzočnostjo so počastili Matico komandant mesta polkovnik Todorović, komandant pionirskega polka polkovnik Drenovac, predsednik občine Pavlović, direktor banovinske železnice B. Stanojević, starosta Sokola dr. Tafegdjić, mnogo oficirjev, zastopnik sreskega načelstva, industrijci, trgovci, vsi intelektualci. Izvajanje programa se je izvršilo brezhibno. Ugajale so vse pesmi, posebno pa solospevi tenorista Živka in Mokranjčeva VIII. rukovet, za katero je že poprej vladalo veliko zanimanje. Splošna kritika od strani publike je bila zelo laskava nesle za Matico samo, temveč za vse Slovence.

Ta koncert z nekaterimi lažjimi kompozicijami za mešani zbor in nekaterimi narodnimi pesmi moškega zbora se je v ponedeljek popoldne ponovil v dvorani učiteljišča v Šabcu za dijake gimnazije in učiteljišča. Z navdušenjem je poslušala mladina naše narodne pesmi in vsa vzhičena pozdravljala pevce. Neka deklica je poklonila gosp. dirigentu šopek svežega cvetja. Matica pa je ves dohodek prostovoljne vstopnine poklonila dijaški knjižnici

Matico je nagovoril ravnatelj učilišča Milan Janković. Na koncu koncerta pa je pozdravil mladino naš predsednik pevskega zbora Janko Arnuš.

Takoj po koncertu smo se morali posloviti od prijaznega Šabca. Občinstvo, posebno še dijaštvo, nas je spremilo do obrežja Save. Tudi pri odhodu smo imeli vozila na razpolago. Ko je ladja plula preko Save, so na šabski strani vzplamteli trije kresovi — v znak troedinosti — nam v poslovilni pozdrav.

Matica se vrača v Maribor. Častno je končala svojo nalogo. Vračamo se proti domu z neomajno zavestjo, da smo s svojim pevskim izletom, kot prvi Slovenci, ki smo ponesli svojo lepo umetno in narodno pesem med brate južno od Beograda, vendar tudi nekaj pripomogli k medsebojnemu spoznavanju, k utrjenju domovinskega čuta, k ljubezni do lepega petja in tako izpolnili zopet lepo in važno stran v albumu svojega delovanja na polju pevske umetnosti.

*

Maribor, 21. aprila.

Danes ob pol 12. so prispeli preko Zagreba pevke in pevci naše Glasbene Matice po 10dnevni turneji po bratski srbski zemlji, vsi sveži in čili, polni navdušenja nad prekrasnimi doživljaji povsod, kamor so prišli. V imenu mestne občine jih je pozdravil in jim čestital g. podžupan dr Lipold. Zbralo se je lepo število svojcev in drugih Mariborčanov.

Pomoč družinam brezposelnih rudarjev

Razdelitev prispevka 50.000 Din banske uprave — Človekoljubna akcija Kolašic

Trbovlje, 21. aprila.

Kakor smo poročali, je banska uprava takoj nato, ko se je pri njej zglasila deputacija rudarskih strokovnih organizacij in delavske zbornice, nakazala fondu za brezposelne rudarje prispevek 50.000 Din. Pri sedanji hudi in dolgotrajni krizi je ta pomoč za silno bedne rudarje v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku sicer res le kaplja v morje, banska uprava pa je pri pičlo odmerjenih sredstvih za nujne pomoči vendarle pokazala dobro voljo, da pomaga največjim revežem.

Zaradi razdelitve te podpore se je vršila v trboveljski občinski pisarni konferenca, katere so se udeležili župan g. Vodušek, rudarski glavar dvorni svetnik inž. Stergar, ravnatelj rudnika inž. Pauer ter zastopniki delavstva: Pliberšek, Murn in Bedenk. Konferenca je razdelila podporo takole: za rudarje v Zagorju 15.000 Din, za one v Hrastniku, ki zadnje čase sploh niso delali, ravno toliko, a za rudarje v Trbovljah 20.0000 Din Te podpore se ne bodo razdelile v gotovini temveč v živilih v približni vrednosti po 100 Din na družino.

Kolašice pa so uvedle akcijo v pomoč šolski deci in hočejo predvsem ustanoviti šolsko kuhinjo. Kdor pozna našo šolsko deco, ki je po večini slabo prehranjena in zaradi tega podvržena raznim boleznim mora to plemenito akcijo samo podpirati. Ker pridne in požrtvovalne Kolašice same v svojem, od rudarske krize tako težko prizadetem kraju ne zmorejo potrebnih sredstev, so se obrnile s prošnjo za pomoč tudi do raznih faktorjev. Pri banski upravi in pri ravnateljstvu TPD v Ljubljani sta se že zglasili predsednica šolska upraviteljica ga Lapornikova in blagajničarka učiteljica ga. Windischerjeva. Od obeh strani sta dobili zagotovilo, da bo akcija Kolašic po možnosti podpirana. Rudniška uprava je obljubila preskrbo in opremo potrebnih lokalov, brezplačno kurjavo, v rudniškem konzumu pa odprt kredit.

Ljubljanski most zgrajen na suhem

Zanimiva gradba pred regulacijo Gradaščice

Obiskovalcem teritorija okrog Mirja in Kolezije se nudi ta čas majhna senzacija: velik betonski most v smeri Groharjeva cesta — Riharjeva ulica čez strugo, — ki je še ni...

Most so pričeli graditi že lanskega avgusta v zvezi z regulacijo Gradaščice in sicer 20 m od njene struge, ki jo nameravajo v teku letošnjega leta pomakniti v smeri proti mostu. Delo je v začetku močno ovirala talna voda, ki so jo morali sproti izčrpati, potem je pa pod spretnim vodstvom Tomažičevega stavbnega podjetja tako naglo napredovalo, da je že skoraj vse dokončano. Razpetina mostnega loka znaša v notranjosti 9 m, most sam bo širok 15 m in bo tvoril v tem delu izborno zvezo za pešce in vozni promet med obema stranema Gradaščice. Dosedanja lesena brv, ki je na tem kraju vezala Groharjevo cesto z Riharjevo ulico, je rabila samo za pešce in bo po premaknitvi struge seveda izginila.

Požar zaradi tlečih ogorkov

Novo mesto, 21. aprila.

V Češči vasi je v soboto okrog polnoči pričelo goreti pri posestniku Jožetu Mesojedcu vnela se je lopa za razno gospodarsko orodje, kjer gospodinja po navadi spravlja tudi pepel. Tako je storila tudi v soboto zvečer. V pepelu se je nahajalo mnogo tlečih ogorkov, ki jih je ponoči veter razpihal, da so vžgali lesene lopne stene, nakar je pričela goreti vsa lopa, a od lope se je vnel poleg stoječi kozolček.

Od požarnega svita razsvetljena vas je privabila vaščane, ki so se zbudili, k oknom in iz hiš. Županov sin je nemudoma pohitel v Prečno klicat gasilce, ki so bili kmalu na licu mesta. Opraviti pa niso imeli več mnogo, ker so ogenj v glavnem pogasili že sami vaščani, katerim je najtemeljiteje pomagal padajoč dež.

Bila je že skrajna potreba, da so ogenj pogasili, ker bi se sicer vnela bližnja hiša. Nevarnost je bila za vso vas, ker je stalo goreče poslopje na sredi vasi.

„Revma kopališče sveta" Piešťany

Koplje se v samem viru 67° C vroče žveplene blatne kopelji, združene z velehotelom THERMIA. za srednji stan CYRILLHOF. 5000 sob v mestu. Poceni prehrana, sport in zabava vsake vrste. Pojasnila daje: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5. 5763

palmira

Kopalno milo je parfimirano s pravim cvetličnim sokom.

Podpora „Südmarke" iz leta 1909 pred mariborskim sodiščem

Tožil je zdravnik dr. Majerič Nemca Otona Kosserja iz Ormoža

Maribor, 20. aprila.

Danes se je vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem razprava o tožbi dr. Otmarja Majerića, zdravnika v Ormožu proti Otonu Kosserju, odvetniškemu kandidatu in posestniku v Ormožu, zaradi klevete. Pravda se je vlekla že vse leto in je vzbujala zlasti v Ormožu mnogo prahu.

Dr. Otmar Majerič, sin Slovenca Majerića iz Ormoža, je predlanskim otvoril svojo zdravniško ordinacijo v Ormožu. Istočasno se je potegoval tudi za razna zdravniška mesta v Ormožu koroški Slovenec dr. Čarf. Nastale so potem razne tožbe, ki so se deloma že končale, deloma pa še tečejo. Dr. Otmar Majerič je vložil razen proti dr. Čarfu in drugim tudi tožbo proti Nemcu Otonu Kosserju, ker je ta trdil nasproti dr. Čarfu, da je dobil dr. Majerič, ki se izdaja sedaj za Slovenca, kot dijak podporo od nemškega društva »Südmarke«. Dr. Majerič se je čutil s to trditvijo žaljenega, češ da je neresnična in mu more škodovati na časti, dobrem imenu in gospodarskem kreditu, ker je on, dr. Majerič, slovenskega pokolenja, se izdaja sedaj za Slovenca in bi imel zato slabše izglede za mesto uradnega zdravnika v državi, za katero se je potegoval, ako bi bil res podpiran od »Südmarke«. Dr. Majerič je trdil v obtožnici, da mu je očital toženi Oto Kosser z gornjo trditvijo narodno neznačajnost, ker je bila »Südmarka« vseskozi nemško društvo, ki je po naših krajih potujčevalo Slovence.

Obtoženi Kosser pa je navajal, da tožitelja dr. Majeriča ni hotel žaliti, ker je on sam Nemec, ampak je izrekel samo resnično vest, katero je vedel še iz časov pred vojno, ko je bil uslužben v pisarni predsednika »Südmarke«, odvet. dr. Delpina, sedaj v Leobnu, in da ta trditev tudi ne more biti žaljiva za dr. Majeriča, češ da se je ta ves čas poprej, tako kot gimnazijec in pozneje še na univerzi, izdajal za Nemca ter še ob priliki svoje promocije razpošiljal tozadevna obvestila o svoji promociji za doktorja medicine nemška, v gotici tiskana kot dr. Majeritsch.

Sodišče je uvedlo obširne poizvedbe in dokazno postopanje Toženi Oto Kosser je predložil potrdilo odvetnika dr. Delpina, po katerem je g. dr Majerič dobil leta 1909 100 kron podpore od »Südmarke«. Dr. Majerič pa je nato predlagal dokaze, da je le njegov oče dobil leta 1909 100 kron podpore, ker mu je napravila toča veliko škodo in se ga je zato usmilila »Südmarka«, ne da bi jo za to sploh prosil.

Pri današnji razpravi je toženčev oče kot priča izpovedal, da je res dobil leta 1909 potom občine v Ormožu 100 kron podpore, ker mu je na Anino, to je 26. julija 1909, toča pobila streho na hiši. Na zahtevo mariborskega sodišča pa je zaslišalo graško sodišče okrožnega vodjo »Südmarke« v Gradcu, dr. Püringerja, ki je kot priča izpovedal, **da je dobil dijak Otmar Majeritsch na osnovi sklepa odborove seje »Südmarke« z dne 24. julija 1909 na lastno prošnjo prisojeno podporo 100 kron.** Take podpore pa so se dijakom izdajale vedno le v roke staršev in nikdar direktno dijakom samim. Ta podpora je bila torej sklenjena na seji »Südmarke« že dva dni pred praznikom sv. Ane in torej pred dnem, ko je bila v Ormožu toča.

Sodnik g. Kolšek je na podlagi tega dokaznega materijala obtoženega Otona Kosserja oprostil krivde in kazni, češ da je doprinesel za svojo obdolžitev dr. Majeriča popoln dokaz resnice. Tožitelja dr. Majeriča je zastopal dr. Komavli, Otona Kosserja pa je branil dr. Reisman.

Elektrifikacija Slatine Radencev

Radenci, 21. aprila.

Elektrifikacija Radencev se po dolgem času vendarle bliža uresničenju. Do sedaj je imelo zdravilišče svojo električno centralo, ki je pa zadostovala komaj lastnim potrebam podjetja. Po dolgotrajnih pogajanjih je pred kratkim sklenilo vodstvo zdravilišča s trško občino Gornjo Radgono pogodbo za dobavo električnega toka za potrebe zdravilišča in občine Slatina Radenci. Sedaj bo dana možnost, da bodo tudi drugi prebivalci Radencev deležni udobnosti električne razsvetljave. Priključili se bosta lahko tudi vasi Mele in Štratovci. Izpeljavo daljnovoda in inštalacij je prevzelo Jugoslovensko Siemes d. d. v Zagrebu. Z delom se bo pričelo v najkrajšem času.

Glede na splošno koristnost te napeljave je pričakovati, da bodo tudi lastniki zemljišč, preko katerih bo napeljan daljnjovod podpirali dela, saj bodo zato imeli ugodnost, da se vsak čas lahko priključijo in razsvetijo svoje domove z električno lučjo, ki jo ima na pr. v sosedni Avstriji že skoro vsaka vas

Velika zasluga, da je prišlo v tem vprašanju do sporazuma, gre gornjeradgonskemu županu g. dr. Boezu, ki je vodil zadevna pogajanja z veliko potrpežljivostjo in požrtvovalnostjo za napredek okraja. Upamo, da bo žel zato tudi primerno zahvalo.

Neznana utopljenka

Ljubljana, 21. aprila.

Ko je odšla davi ob 6. raznašalka časopisov Marija Habičeva, stanujoča v baraki na Cesti dveh cesarjev, od doma, je v Gradaščici ob Zeljarski ulici opazila kakih 20 metrov nad brvjo ležati v vodi neznano utopljenko. Habičeva je takoj opozorila na to neke pasante, ki so ugotovili, da je v vodi res truplo, na kar so naznanili zadevo trnovski stražnici in je bila utopljenka spravljena po varnostni straži na suho. Okrog trupla se je jelo takoj zbirati več tamošnjih prebivalcev in so nekateri trdili, da gre najbrž za neko Marijo Š. Na mesto je prišla okrog 7.30 komisija, ki sta jo tvorila policijski zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik g. Maks Jelenec. Komisija je odredila, da se truplo prepelje v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Pozneje se je izkazalo, da utopljenka ni Marija Š., marveč da gre za popolnoma drugo osebo, katere identiteta pa še ni znana. Policija je uvedla že takoj dopoldne vse potrebne poizvedbe, ki pa so ostale do večera brezuspešne. Utopljenko so daktiloskopirali. Je kakih 40 let stara ženska rjavih las, sivih oči, koničastega nosu in precej pomanjkljivih zob v gornji čeljusti. Oblečena je v črnobelo karirano jopo, rjavo spodnjo jopico, sivo krilo ter ima na glavi rjavkasto ruto. V vodi je ležala po mnenju zdravnika najbrž šele čez noč, kajti bila je še popolnoma sveža in prav nič objedena od rib. Prav mogoče je, da je utopljenka z Vича ali odnekod iz okolice. Kdor bi iz opisa morda spoznal utopljenko, naj se javi na policijski upravi na Bleiweisovi cesti.

Ivanu Gregoriču v spomin

Ljubljana, 21. aprila.

Spremili bomo k večnemu počitku nadzornika proge v Ljubljani, Ivana **Gregoriča**, ki je bil zaradi svoje možatosti in vestnosti vsestransko priljubljen. Rodil se je 7. maja 1869 v Ljubljani na Gradu kot sin jetniškega paznika. Že s 13 leti se je podal k bratu na Dunaj, kjer se je izučil vsega potrebnega za bodoči poklic. Po vojaški službi pri pionirskem polku je vstopil v železniško službo kot progovni mojster v Litji, nakar je še služboval v Pargerskem, Mariboru in okrog 8 let v Zagorju. Na zadnjem mestu, na progi Ljubljana—Brezovica, Vrhnika, je služboval polnih 14 let. Tu si je zaradi prevelike vestnosti nakopal prehlajenje, kar je tudi bilo vzrok prerani smrti.

Pokojni zapušča vdovo, dve hčerki, od katerih je ena poročena z železniškim uradnikom, druga pa službuje kot uradnica v železniški direkciji v Ljubljani, in sina visokošolca. Bil je dober mož in družinski oče, ki je vzorno vzgojil otroke. Hud udarec je zadel rodbino, ko se je smrtno ponesrečil pred leti sin Janko, strojevodja bivše južne železnice, pri pregledovanju stroja na Savskem mostu pri Sisku, pri čemer je padel v vodo in utonil.

Vsi, ki so poznali pokojnega Gregoriča, ga bodo ohranili v trajnem spominu, posebno še železničarji in ožji tovariši, nadzorniki progovne službe. Pokojni Gregorič je bil vedno vesten in natančen v delu, ter je tudi vztrajal v organizaciji Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev ne le kot član, temveč se je tudi udejstvoval kot zaupnik in propagator. Naj mu bo lahka domača gruda!

Vedno naprej!

Po Ljubljani in po Šiški se razpečavajo pomaranče, zavite v svilen papir z zlato tiskanim prešernim geslom: »Sempre avanti!« Provenienca tega žlahtnega sadu (arance, limoni, mandarini — Trieste — Palermo - Catania) je s tem pojasnjena.

Nehote pa se vrine človeku v misel: Dove avanti? Na sever, na vzhod mogoče? Počasi, počasi, caro mio! Tukaj je vse zasedeno in ni mogoče dobiti nobene vstopnice več: Tukaj smo mi! Hic sumus et hic manebimus. Pač pa je še mogoče prosto kakšno stojišče na galeriji: Tam na jugu, brate, pod vročim afriškim solncem, kjer prezimujejo naše lastavičke in druge ptičke (v kolikor ti rep odnesejo). Tjakaj naj bo usmerjen tvoj sempre avanti.

Stvar narodne zavednosti in ponosa pa je, da se vzdržimo slasti okusa sladkih pomaranč s provokatoričnimi gesli, ki žalijo našo narodno zavest ter jih zavračamo: Sempre ritorno! Če ne zadostuje domač pridelek za živilski trg, naj se uvaža sadje vsaj iz krajev, ki nam niso ostentativno sovražni! Capito?

Občutek sigurnosti in popolne negovanosti

imajo one gospe, ki uporabljajo za vsakdanjo intimno toaleto samo preizkušeno milovonjivo sol za izpiranje (ISLA SPULSALZ). Nenadkriljivo sredstvo za vsako v istini ugledno damo. Dobiva se v vseh trgovinah te stroke.

KULTURNI PREGLED

Ruski tisk o kulturnem življenju v Ljubljani. Dobro urejevani pariški ruski tednik »Rossija i slavjanstvo« je v zadnji številki priobčil oceno Grivčeve studije o Dostojevskem in Solovjevu, poročilo o delovanju ruskih učenjakov v Ljubljani(pri čemer omenja »Jutrov« interview s prof. Spektorskim) in uspelo vprizoritev »Snjegoruške«.

Prof. Lapšin v Ljubljani. Drevi bo prispel v Ljubljano ugledni ruski filozof, vseučiliški prof. A. I. Lapšin iz Prage. Prof. Lapšin se je v zadnjem času mudil v Beogradu, kjer je na ondotni univerzi priredil tečaj predavanj iz teorije muzike. V soboto bo v Ljubljani predaval pod okriljem Ruske Matice o filozofiji glasbe. V Ljubljani ostane več dni.

Literarni večer PEN-kluba mladih. PEN-klub mladih bo priredil v petek, dne 24. t. m. ob 20. uri v beli dvorani Uniona svoj drugi ljubljanski literarni večer. Nastopijo mladi književniki, ki doslej še niso javno recitirali svojih del. Tako bomo na petkovem večeru imeli priliko slišati iz avtorjevih ust pesmi Boža Vodušeka in Alfonza Gispana in prozo Mirka Javornika, dočim bo prozo Rudolfa Kresala čital član ljubljanske drame g. Jan. Obeta se torej zanimiv literarni večer; želeti bi bilo, da bi prireditev bila tako dobro obiskana, kakor je bil prvi večer sredi decembra.

Velibor Gligorič, znani beograjski kritik, ki svoje, včasi zelo ostre polemične članke objavlja v posebnih brošurah, je pravkar izdal četrto tako brošuro. V nji se bavi s »Srpskim književnim glasnikom«, ki mu je že dolgo trn v peti, z nagrado Cvijete Zuzorič Jeji, z novo serijo »Letopisa Matice Srpske« in z gostovanjem japonskega gledališča ter zaključuje brošuro z nekaterimi glosami. To je poleg daljših beležk g. Milana V. Rajiča »Naše vreme i naši ljudi« (Život i rad, št. 4) najnovejše gradivo za one, ki iščejo pod oficielnim videzom književnosti ljudi, afere in nezadovoljstvo z priznanim in znanim.

Knjiga o delu. O problemu dela, o njegovih metodah, kvalitetah, moralni vrednosti itd. je napisal pedagoški pisatelj Milan Ševič zanimivo knjigo: »O radu i radnicima«. (Izd. zadužbine Ilije M. Kolarca v Beogradu). Spis je posebno za mladino prav vzpodbudno štivo.

O narodnostnem preporodu in liberalizmu je izšla pri Aleanu v Parizu tehtna knjiga Georgea Weilla: »L'Eveil des Nationalités et le Mouvement libéral« (1815—1848).

Slovenska knjiga v Buenos Airesu. V Buenos Airesu je izšla knjiga Gvidona I. M. Juga »Izseljenec«. Na 148 straneh pripoveduje pisec v živahnem, slikovitem slogu svoje vtiske s potovanja v Argentino. Prijetno in mikavno kramlja o tem, kar je videl in doživel med potjo; v pripovedovanje vpleta tudi refleksije o najbolj žgočih problemih sodobne Evrope: o fašizmu, o boljševizmu, o nacionalizmu itd., ki jih gleda z očmi malega slovenskega človeka, vrženega po sili v širni svet. Knjiga Gvidona Juga je resen, literarno spisan potopis sodobnega kova: knjiga, ki je ne odložiš, dokler je ne prečitaš. Vrhu tega diha iz te, daleč na tujem natisnjene slovenske knjige poseben čar eksotičnega kolonialnega življenja. Zanimivo pripovedovanje prijetno izpopolnjujejo ilustracije na posebnih prilogah, tako da je knjiga tudi z vnanje strani prav spodobna. Piscu, sinu solnčne Goriške, želimo, da bi imel s svojim delom popoln uspeh med rojaki, ki si v daljni Argentini ustanavljajo novo domovino in okoli »Slovenskega tednika« narodnokulturno ognjišče.

Vprašanje racionalizacije postaja tudi pri nas čedalje bolj pereče in o njem razpravljajo vse pogosteje. Na tem mestu smo že zabeležili nedavno v Beogradu izišli spis inž. Miodraga Novakoviča »Racionalizacija«. V Zagrebu pa je pravkar izšla brošura dr. Milana Ivšiča »Ideja racionalizacije i njezin medjunarodni karaktar«. Dr. Ivšič, ki je profesor Ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu razlaga ideologijo racionalizacije kot sintezo gospodarskih, tehničnih in socialnih interesov ter nastopa zoper enostransko umevano racionalizacijo, ki v praksi čez mero izčrpava delavčeve telesne in duševne sile in obenem zaradi preslabe kupne moči ustvarja navidezno hiperprodukcijo. Ker bo l. 1932. o Amsterdamu mednarodni kongres za znanstveno organizacijo dela (Ju-Na-Ko), utegne spis prof. Ivšiča zanimati pri nas vse, ki iščejo globljih vpogledov v ekonomsko in tehnično življenje.

»Zlatorog« v lužiški srbščini. — Ljubko Baumbachovo bajko o slovenskih planinah je Jan Šur prevel v jezik lužiških Srbov in pravkar izdal v komisijski založbi Smolerjeve knjigarne v Budišinu. Prevod ni zanimiv samo zaradi tega, ker bo sedaj tudi najmanjši slovanski narod lahko užival Baumbachovo pesnitev o našem Zlatorogu v svojem jeziku, marveč je interesanten tudi zaradi tega, ker se je prevajalec pri svojem delu posluževal poleg izvirnika slovenskega prevoda prof. Funtka. Tako je v lužiški prevod sprejel nekatere slovenske besede, ki jih v lastnem jeziku ni našel ali vsaj ne tako primernih. Šurov prevod se gladko čita, tem bolj, ker se lužiška srbščina lepo prilega formi te pesnitve. Lužiški Srbi so s tem prevodom obogatili svojo književnost, obenem pa so, čeprav preko dela nemškega avtorja, navezali duhovni stik z našo planinsko deželo.

»Za prava čovjeka«. Četiri doprinosa o pravima čovjeka i pravima manjina. Priredio dr. Ante Baneković (Zagreb 1931). Bliža se 150 let, kar je veliki Imanuel Kant spisal prvo znanstveno pacifistično delo: »Večni mir«. V njem je za vse čase in narode, za ves človeški rod, v kolikor se udeležuje civilizacije, ugotovil zvezo med politiko in nravnostjo in postavil idejne temelje svetovnega miru. Danes se zdi, da človeštvo vzlic težkim izkušnjam nedavne svetovne vojne pozablja osnovne človeške pravice, ki so temelj evropske omike. Celi narodi brezobzirno teptajo najprimitivnejše manjšinske pravice. Knjižica, ki jo je sestavil dr. Baneković, je kratek, a dober pregled današnjega dela na temelju osnovnih pravic človeka. Po prirediteljevem uvodu sledi članek prof. A. Mandelstamma: »Deklaracija medjunarodnih prava čovjeka«, nato članek lorda Willonghbyja Dickinsona o Ligi narodov, zatem prav zanimiva izvajanja prof. Andréa Tibala o sodobnih smernicah manjšinskega gibanja. V nadaljnjem članku premotriva dr. Radivoj Walter vprašanje manjšinske zaščite s posebnim ozirom na zaščito jugoslovenskih manjšin v Italiji. Knjižico zaključuje dr. Ivan Brlić s člankom: »Medjunarodnopravni principi od jučer i danas«.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne **»Franz Josefove grenčice«**, ki doseza radi tega, ker čisti kri, želodec in črevo pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja **»Franz Josefova voda«** že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. **»Franz Josefova voda«** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Spominjajte se slepih!

Krasni plašči in kostumi

ter kompleji in obleke za dame. Za gospode pa najmodernejši površniki in obleke so po najnižjih cenah v izberi pri

FR. LUKIĆ, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Domače vesti

Netočen prepis

Zgodilo se je in so prizadeti hudo užaljeni, da so jim bile muke izpraševanja vesti tako podaljšane. Take reči niso vsakdanje in jim prvoaprilske race ne segajo niti do gležnjev. Le pomislite! Korporativno sedi pred pravičnim sodnikom ves pekovski stan in se ljudje po pravici zanimajo, kaj bo z njim in kako bo potem z žemljicami in rogljički, če posade vse peke na ričet. Po mestu se sliši samo ropot kompresorja iz Šelenburgove ulice, udarci norca pri frančiškanskem mostu in pogovor o obtoženih pekih...

Novinarji imajo sedaj senzacijo, toda ne vsi. Eni sede kar z obtoženim stanom na porotnih klopeh in pišejo, da jim kri zastaja za nohti, drugim je pa šlo pomladno brstenje preveč za kožo in so jo mahnili v božjo naravo po tulipane. Pekovski stan naj pa sam pojé vročo kašo, ki si jo je skuhal. Resnici na ljubo bodi povedano, da je pustil peke tako grdo na cedilu samo en poklicni novinar od malega ljubljanskega dnevnika. Drugi so kolikor toliko vestno izpolnili svojo dolžnost. Tisti poklicni je pa odnesel rekord v točnem in vestnem prepisovanju.

Vrnivši se s tulipani v redakcijo je s kritičnim očesom premotril že v »Narodu« objavljeno poročilo o sodnem dnevu pekovskega stanu, pa se je sam vrag zarotil proti njegovi poklicni neoporečnosti. Zgodila se mu je namreč pomota v jeziku ali pomenu besed, kar se mu rado pripeti tudi sicer, samo da posledice še nikoli niso bile tako fatalne. Vse drugo je po temeljitem študiranju razumel in posnel približno prav, konec tistega vražjega poročila ga je pa položil na dilco. Glasil se je takole: »Po prečitanem zagovoru predlaga zagovornik, naj se zaslišijo peki posamezno, nakar se zaslišavanje prične in bo trajalo gotovo do srede popoldneva.« Zadnji dve besedi bi bilo razumeti tako, da bo zaslišavanje končano sredi popoldneva. On je pa napisal za svoj list takole: »Po prečitanem zagovoru se je pričelo zaslišavanje obtožencev, ki bo trajalo tudi še jutri (torek) *in v sredo.*« In je zadnji dve besedi razumel tako, da je zasliševal strogi sodnik uboge peke še včeraj ves dan in da jih bo nehal zaslišavati šele danes proti večeru. A peki so bili obsojeni že predvčerajšnjim...

Je res križ, če človek ne zna točno prepisovati

---

* **Prvi naši avtorizirani inženjerji-arhitekti.** Državni tehnični, avtorizacijski izpiti za svobodno vsestransko izvrševanje inženjersko-arhitektonskega poklica so se vršili te dni pred posebno izpitno komisijo v Beogradu. V tročlanski komisiji so bili: načelnik občega oddelka ministrstva javnih del inž. Novaković kot predsednik, in vseučiliška profesorja gg. inž. Miović in inž. Nestorović. Za izpit se je priglasilo iz vse države 39 kandidatov a izpraševalci so bili precej strogi. Okoli 30 odstotkov vseh kandidatov bo moralo ponavljati izpit. Iz Ljubljane so se priglasili štirje kandidati: inž. arh. Karel Hus in inž. arh. Josip Trebše, oba sotrudnika v stavbinski tvrdki Jos. Dédek, inž. arh. Dragutin Fatur, profesor na tehnični srednji šoli, in inž. arh. Stanko Rohrman, zasebni arhitekt. Vsi štirje so položili izpit in prejeli diplomo. Našim arhitektom, ki so si tako kot sinovi naše ljubljanske »almae matris« prvi sedaj pridobili omenjeno pravico, dočim smo pred kratkim videli na razstavi sodobne jugoslovenske arhitekture v umetniškem paviljonu Cvete Zuzorića v Beogradu njihova dela med najboljšimi, moremo le kar naiskreneje čestitati. Uspeh je tem pomembnejši, ker ga je bilo ravno njim precej težje doseči, kakor ostalim kandidatom. Ravno od njih, ki so se že v javnosti izkazali kot odlični praktiki se je zahtevalo tudi odlično teoretično znanje, pri čemer pa prihaja v poštev kolikor toliko razlika med beograjsko in ljubljansko šolo.

* **Smrt marljive prekmurske prosvetne delavke.** Iz Dolnje Lendave nam pišejo: Tukaj je umrla po dolgotrajni hudi bolezni učiteljica gospa Pavla Hribarjeva. Pokojnica je osem let delovala v Prekmurju kot marljiva prosvetna delavka. Na zadnje je bila prideljena v pisarno sreskega šolskega nadzornika. Po želji pokojnice so odpeljali njeno truplo v ljubljeno Gorenjsko. Ko pogrebu pokojnice v ponedeljek so se zbrali Sokoli, tovariši učitelji s šolsko mladino in mnogo občinstva. Lepo žalno svečanost je motil dež, vendar je imela pokojna sestra lepo poslednje slovo. Starosta Sokola brat Sikić se je v ganljivem govoru poslovil od nje v imenu Sokola. Nepozabni pokojnici naj bo lahka domača zemljica! Soprogu, vnetemu sokolskemu in prosvetnemu delavcu v Prekmurju, naše iskreno sožalje!

* **Razpis službe.** Kr. uprava dravske banovine razpisuje mesto uradniškega pripravnika s pravniško fakultetno izobrazbo. Mesečna plača znaša 1800 Din z eventuelno rodbinsko draginjsko doklado. Prošnje vložiti do 9. maja 1931. pri banski upravi v Ljubljani.

* **Motornih vlakov na progi Kamnik—Ljubljana ne bo.** Na nedavni kamniški občinski seji je poročal g. župan o uspehu intervencije za uvedbo motornih vlakov. Akcija ni uspela. Direkcija pravi, da voz še sploh ni in zaenkrat še odpade vsaka kombinacija.

Proti vhajanju nalezljivih klic potom ustne dupline

Dobivajo se v vseh lekarnah Cena malega zavojčka Din 8.—, velikega zavojčka Din 15.—.

* **Lovski blagor.** Lepega divjega petelina je ustrelil 20. t. m. na Vrhniki znani veleindustrijec iz Novega Sada gosp. dr. Dundjerski Gedeon, ki je bil gost predsednika SLD dr. Lovrenčiča.

* **Novi grobovi.** Včeraj zjutraj je v Trbovljah umrl od kapi zadet rudar Ignac Benegalija, ki je bil vsa leta zvest naročnik »Jutra«. Pokojnik je bil znan kot dober in vesten delavec, priljubljen pri tovariših in predstojnikih, ki so mu kot veščemu rudarju poveravali včasih najodgovornejša dela. Star je bil šele 53 let in zapušča vdovo in dva nepreskrbljena otroka. — Na Rakeku je nenadoma preminil g. Viktor Dralka, upokojeni šumar. Položili so ga k večnemu počitku v ponedeljek popoldne. — V Grižah je umrla v ponedeljek v starosti 71 let posestnica ga. Eliza Kloarjeva. Pogreb bo danes dopoldne ob 10. na župno pokopališče. Pokojnica je bila mati odvetnika g. dr. Frana Kloarja v Kozjem. — V Zagorju ob Savi je Weinbergerjevi družini umrl sin Jožko. Pokopali ga bodo jutri ob 16. — V Mariboru sta umrla ga. Ana Savkovičeva, rojena Zaklan, v starosti 30 let in bivši kovaški mojster Josip Štefančič, star 70 let. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Važno za vinogradnike.** Z namenom, da se uvedejo dobre vinogradne škropilke in žveplalniki, bo oddala kraljevska banska uprava potom kmetijske družbe, skladišče Maribor, večje število subvencijskih Flickovih škropilk in Platzovih nahrbtnih žveplalnikov kmetijskim organizacijam v vinorodnih krajih za polovično ceno. Celotna cena Flickove škropilke znaša 700 dinarjev, Platzovega nahrbtnega žveplalnika pa 640 Din. S 5 Din kolkovane prošnje je vložiti preko pristojnega sreskega načelstva najkasneje do 30. aprila t. l. kraljevski banski upravi dravske banovine, kmetijski oddelek v Ljubljani.

* **Zeleno precepljanje šmarnice.** — Kr. banska uprava je izdala tale razglas o zelenem precepljanju šmarnice: Vinogradništvo dravske banovine trpi na svojem dobrem glasu radi šmarnice, ki se je močna razpasla med vojno in po vojni. Gospodarski interes banovine, kakor tudi zdravje naroda zahteva, da se šmarnica iz vinogradnikov čimprej iztrebi. Da se to omogoči se priporoča precepiti šmarnico v zelenem stanju z dobrimi domačimi vrstami. Da se zeleno precepljanje šmarnice čim bolj razširi se bodo dajale nagrade v znesku Din 0.50 za uspešno precepljen trs. V ta namen naj predložé vinogradniki, ki so precepili šmarnico v tekočem letu s plemenitimi sortami v izrazito vinogradnih položajih preko sreskega načelstva kraljevski banski upravi v Ljubljani nekolkovano prijavo števila trsov na katerih se je zeleno precepljanje posrečilo do 15. septembra 1931. Resničnost podatkov mora potrditi pristojni občinski urad z izjavo, da se je po svojem zastopniku na licu mesta prepričal, da v prijavi navedeno število uspešno precepljenih trsov odgovarja resnici. Nagrade se bodo izplačale do višine v to svrho določene vsote. Po 30. septembru prispele prijave se ne bodo upoštevale.

* **Vzroki požarov na deželi.** G. Janko Lipnik, dimnikarski mojster, nam piše: Skoro dnevno čitamo v listih o velikih požarnih nesrečah na deželi. Silni element uniči kmetovalcu včasih vse stavbe in vse premičnine, večkrat pa zahteva tudi človeške žrtve. Tu pa tam res povzroči požar zločinska roka, pri večini požarov pa so vzrok požarnih nesreč nesrečniki sami, kakor tudi krajevna oblastva, ki premalo pazijo na izvrševanje požarnih predpisov. Iz lastne prakse in izkušnje mi je znano, da nastajajo taki požari zaradi vnetja saj v neometenih dimnikih. Kmetje se večkrat uprejo, ko pride k njim dimnikar ter mu pod raznimi pretvezami branijo omesti dimnike. Pripeti se, da saje, ki se vnamejo, zanetijo z iskrami ogenj tudi na sosednjih poslopjih. Predvsem bi bilo torej potrebno, da pristojna oblastva omogočijo dimnikarjem bolj redno izvrševanje njihovega težkega poklica, ker zamore le dimnikar ugotoviti nedostatke in na te opozoriti gospodarje in oblastva. Le če ima dimnikar svoboden dostop do vseh v poštev prihajajočih objektov, ga more zaradi morebitne malomarnosti oblastvo klicati na odgovor. Čudno je pa tudi dejstvo, da se še danes najdejo kmetje, ki za primer požara niso sploh ali ne zadostno zavarovani.

* **Smrt majke Milje.** V ponedeljek popoldne so pokopali v Beogradu 85-letno mater četaškega vojvode majorja Voje Tankosića, ki je igral tako važno ulogo v nacionalni revoluciji našega naroda. Bi tudi mati njegova, splošno znana majka Milja, ima veliko zaslug za našo nacionalno stvar. Dobra starka ni vzgojila samo junaškega sina, temveč je dajala tudi drugim najlepši zgled zavedne Srbkinje in Jugoslovenke. Pokopali so jo ob veliki udeležbi prebivalstva in sam patrijarh je govoril ob njeni krsti v cerkvi Med drugim je dejal: »Dobra majka Milja, ti nisi bila samo vzorna Srbkinja, temveč tudi plemenita nasproti vsem srbskim sinovom. V borbi za domovino si igrala veliko vlogo, ker si vsem borcem podžigala vero v zmago. Tolika je bila tvoja ljubezen do domovine, da so tvoje vrline tudi sedaj v Jugoslaviji vsem za vzor in spodbudo. Velika si bila po duši in to je tvoja nesmrtnost.« — Globoko ginjeni so bili vsi pogrebci. Iz cerkve do groba so nosili krsto nekdanji četaški vojvode Dule Dimitrijević, Birčanin, Ranković iz Skoplja in drugi. Na grobu je toplo govoril v slovo vojvoda Dule.

* **Opozorilo kupujočemu občinstvu!** Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja občinstvo v mestu in na deželi, da prodajajo v zadnjem času pri privatnih strankah (po hišah) sumljive osebe v veliki množini blago za obleke. Tako ponujanje je v zmislu obstoječih predpisov strogo prepovedano. V izogib nepotrebnih posledic se občinstvo opozarja na to nedovoljeno ponujanje blaga ter vljudno naproša, da vse take prodajalce blaga naznani bližnjemu stražniku ali orožniku.

* **Samo še kratek čas** razpošilja založba »Luč« Ljubljana I., poštni predal 171, pesmi Srečka Kosovela. Izvod s poštnino vred 21 Din. Denar naprej ali po položnici.

* **Novi uradniški zakon** je izšel v slovenščini pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Broširan velja 22 Din, v celo platno vezan pa 34 Din. Poštnina je 2 Din.

* **Ne sme v krčmo.** Načelstvo ljutomersko-radgonskega sreza razglaša, da po obsodbi ne sme zahajati v krčme od 9. maja 1931 do 9. maja 1933 Gajsler Anton, rojen 1907, bivajoč v Stogovcih štev. 6, čevljar po poklicu.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Angleški igralci** so včeraj ob pol 10. z velikim zadovoljstvom zaradi uspele predstave zapustili Ljubljano in se odpeljali v Zagreb. Vse jim je ugajalo, prijazno pa so nasvetovali, naj se v Ljubljani nikar ne skušajo nasproti tujcem navijati cen, ker bo solidnost le v naš prid. Angleški igralci imajo pač mnogo izkušenj na potovanju po Evropi...

u— **Redna javna seja občinske uprave ljubljanske** bo v četrtek 23. t. m. ob 17. v mestni dvorani. Na dnevnem redu bodo med drugim poročila finančnega, gradbenega in personalno-pravnega odseka. Na tajni seji bo med drugim poročal personalno-pravni odsek v rešitvi pritožbe ministrstva za trgovino in industrijo glede daljnovoda Kranjskih deželnih elektrarn od Črnuč do Domžal in o raznih personalnih zadevah.

u— **Vseuč. prof. dr. A. Gosar** bo danes ob 18. nadaljeval v zbornični dvorani univerze svoja javna predavanja o socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

u— **Iz gledališča.** Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec« ponovi drama drevi. Še ta mesec bosta v drami dve premijeri in sicer misterija o življenju in smrti bogatina »Slehernika«, ki ga je priredil za naš oder Oton Župančič, nato pa tridejanske igre »X. Y. Z«. — V operi se bo drevi ponovila Rimski-Korzakova opera »Snegurička«. Naslovno partijo poje ga Ribičeva.

u— **Premijera veseloigre »Gospod senator«** bo v soboto na Šentjakobskem odru. Igra je sicer že starejšega datuma, vendar vsebuje toliko finega in naravnega humorja, da gledalec ne pride iz smeha. Pri predstavi sodelujejo dame Baranova, Bučarjeva, Kramerjeva in Pirčeva ter gg. Košak, Karus, Kunc, Lavrič, Leder in Škerlj. Vstopnice pri g. Milošu Karničniku na Starem trgu.

u— **Nov kulturni zvočni film ZKD: »Submarina«.** Danes ob 14.15 bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matici premijero zvočnega filma »Submarina« ali »Katastrofa podmornice SU 44«. V velenapetih prizorih nam predočuje film blazni strah ujetnikov morja v tesnem jeklenem trebuhu potopljene podmornice. Odrezani od sveta vidijo nesrečni mornarji svojo propast in le mala iskrica upanja na rešitev jim tli v obupanih srcih. V glavnih vlogah tega krasnega filmskega dela nastopata znana filmska junaka Victor Mc Laglen in Ralph Graves, pri snemanju pa je sodelovala ameriška mornarica. Film najtopleje priporočamo. Vstopnina je globoko znižana.

u **Čajanka na Taboru.** Dne 26. t. m. ob pol 16. bo akademija sokolske dece na Taboru. Nastopijo naši najmlajši Sokoliči, da pokažejo, česa so se naučili in koliko so jim koristile vaje v sokolski telovadnici v zimskem času. Spored akademije bo zelo pester in bo obsegal poleg novih rajalnih nastopov in vaj tudi recitacije in prizore. Po nastopih bo postregel Sokol svojo deco in vse navzoče na čajanki, ki bo slovesen zaključek sokolskega dela v telovadnicah ter začetek krepitev telesa in gojitev duha na prostem. Sokol na Taboru upravičeno pričakuje, da bodo posetili prireditev nele starši nastopajoče dece, temveč vsi, ki jim je razvoj naše dece pri srcu.

u— **Veliko Händlovo oratorijsko delo »Samson«** bo podala »Sloga« 4. maja v Unionu. »Samson« je veledramatično delo, ki prekipeva sile in svežosti. Obsega ves večer.

u— **Dne 1. maja** bo III. simfonični koncert, ki ga priredi uprava Narodnega gledališča. Po sestavi programa bo ta koncert v resnici prvovrsten. Na vrsti sta dve novi slovenski deli: Osterčeva suita za veliki orkester in Adamičeve 3 legende za ženski zbor s spremljevanjem orkestra. Dalje bo izvajal orkester Glazunovo simfonično pesnitev »Stjenka Razin«, ki je eno največjih simfoničnih del slavnega ruskega skladatelja. Sklepno točko pa tvori kantata za soli in mešani zbor »Skušnjava v puščavi«, delo češkega modernega skladatelja Kričke. Orkestralne skladbe dirigira kapelnik Štritof, skladbe, ki so napisane za zbor in orkester, pa ravnatelj Polič. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah se že dobe v Matični knigarni.

u— **Ljubljanskim pevskim društvom** (mešanim zborom)! Po sklepu uprave Hubadove župe JPS bomo peli na Fleišmanovi proslavi 7. junija v Beričevem (povodom I. župnega zleta) J. Fleišmanov »Himnus na Vodnika« v priredbi dr. Pavla Kozine za mešani zbor z baritonskim in tenorskim solom. Skladba izide v II. zvezku letošnjih »Zborov«, zbori naj si jo takoj nabavijo in naj jo naštudirajo. Partiture se dobe pri upravi »Zborov« po 1 Din komad.

u— **Pevkam in pevcem Ljubli. Zvona.** V sredo zvečer skupna vaja. Nihče ne sme manjkati! Smo pred nastopom! Odbor.

u— **Plinska kuha.** Drevi ob 20. se bo vršilo v šentjakobski šoli (vhod iz Florijanske ulice) predavanje v zvezi s poskusno kuho na plinu. Na to brezplačno predavanje in pokušnjo jedil vabi mestna plinarna vse gospodinje, ki se zanimajo za plinsko kuho.

u— **Mestna zastavljalnica** bo imela redni dražbi za v septembru 1930 zastavljene dragocenosti (zlatnino, srebrnino in dragocenosti) dne 6. maja, za efekte (perilo, stroji itd.) pa 12. maja 1931, vsakokrat ob 15. uri v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

u— **Ljudsko štetje** se tudi v Ljubljani bliža koncu. Razen iz petih so zbrani popisi iz vseh mestnih okrajev in bo rezultat znan najbrže pojutrišnjem.

u— **Na kabel je zadel.** V Šelenburgovi ulici, kjer razrivajo beton kakor zobozdravniki gnil zob, je sinoči okrog 20. domala nastala nesreča. Vrtalec je zadel ob vhodu Knafljeve v Šelenburgovo ulico ob električni kabel. Močno ga je streslo in švignil je plamen, nakar je sledilo tlenje, ki so ga pa pravočasno zadušili in stvar spravili zopet v red. Vrtanje traja od jutra do 23. ponoči in je vedno polno občudovalcev.

u— **Tramvajska dela v smeri proti Glincam.** Dela za tramvajsko progo na Tržaški cesti so tudi v zadnjih dneh v polnem razvoju. Tirnice so položene že od Tobačne tovarne in je tamkaj tudi že nasuta in povaljana cesta, kakor je bilo treba. Napredovala so močno že tudi dela na Rimski cesti, ki so jo razkopali že skoro do vogala Gorupove ulice. Zdaj nasipajo in utrjujejo temelje, ki obstoji enako, kakor je nizdol po Tržaški cesti, iz podpečkega kamna. V prihodnjih dneh, ko bodo zvaljali kameniti temelj, bodo začeli že s polaganjem tračnic tudi po Rimski cesti. Pozneje začno s pripravljalnimi deli skozi Gradišče, da se na ta način združijo z delavci, ki so pričeli predvčerajšnjem z razkopavanjem Šelenburgove ulice.

u— **Tatinski drobiž.** Iz barake ob Pokopališki ulici je odnesel te dni neznan dolgoprstnež na škodo stavbnega delovodje Jakoba Kalca in nekih zidarjev več različnih stvari v vrednosti 300 Din. Mesarskemu mojstru Karlu Južniču je z Gallusovega nabrežja odpeljal tat ročni voziček, vreden 800 Din. Hlancu Rudolfu Babniku, zaposlenemu pri Rajku Turku, je nekdo ukradel iz hleva na Vidovdanski cesti dva suknjia in nekaj drugih predmetov, vrednih 400 Din.

Iz Celja

e— **Mestni kino.** Drevi ob pol 21. »Polkovnik Švec«. Dodatek 2 zvočni enodejanki. Ob pol 17. predstava za šolsko mladino.

e— **Le še danes in jutri** do opoldne lahko obnovite srečke V. razreda drž. razr. loterije. Po tem roku bodo vse neobnovljene srečke prodane drugim interesentom.

e— **Na Ljudskem vseučilišču** je predsnočnjim predaval profesor g. dr. Ljudevit Pivko o mesijanizmu med Slovani. Obravnaval je razlike v duševnosti in življenju slovanskih narodov ter vzroke, zakaj se je mesijanizem pojavljal baš med Poljaki in Rusi. Na mnogih impozantnih primerih je pokazal, kako so največji misleci in pesniki med njimi, izhajajoči iz naroda zlasti v dobi narodnih ponižanj, bili idejni graditelji kulture in bodočnosti vsemu človeštvu. Polni vere v zmagovito silo pravice in končno premoč človečanstva nad vsako fizično silo so vselej mirno gledali v bodočnost. Sijajno predavanje je izzvenelo v konstataciji, da je Slovanom najpotrebnejša duševna okrepitev. Občinstvo je z največjo pozornostjo sledilo izvajanjem g. predavatelja, ki je posegel zelo globoko in z veščo roko v težavni problem.

e— **Hmeljarska prodajna zadruga,** ki je bila nedavno ustanovljena in bo imela svoj sedež v Žalcu, bo imela svoj prvi občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob pol 9. dopoldne v mali dvorani hotela »Evropa« v Celju.

e— **Smola beteženega starca.** Pri policiji se je zglasil sivolasi kmet Josip Ocvirk, doma nekje v okolici in povedal, da je pred dnevi neki večer srečal v Celju nekega moškega, ki ga je povabil iz usmiljenja čez noč v svoje stanovanje, ker Ocvirk ni imel prenočišča. Zjutraj je Ocvirk vstal in odšel v mesto, pri svojem dobrotniku pa je shranil nahrbtnik, v katerem je imel razna živila. Ko se je pozneje hotel vrniti v stanovanje, kjer je prenočil, je žalosten ugotovil, da je popolnoma pozabil, kje stoji hiša. Dobrotnik, ki je prenočil pol gluhega in slepega Ocvirka, naj se zglasi pri mestni policiji.

Iz Maribora

a— **Iz gledališča.** Jutri se bo ponovila Kalmanova opereta »Cirkuška princesa«, v petek ob 15. bo prva dijaška predstava Finžgarjeve drame »Veriga«, v soboto ob 17. pa se bo ponovila pravljična igra »Začarana žaba«, ki je pri premijeri deci izredno ugajala.

a— **Iz pisarne mestnega popisnega odbora v Mariboru.** Pred nekaj dnevi je graška »Tagespost« pod naslovom »Die Volksstimmung in Unterstelermark« med drugim objavila, da je neki popisovalec tako dolgo prigovarjal neki služkinji, da je ta končno vpisala slovenski jezik kot materin na popisovalnici. Dejansko je stvar drugačna. Njen delodajalec je kratkomalo brez njene vednosti vpisal zanjo kot materin jezik nemški, čeprav je doma iz popolnoma slovenskega kraja in njena mati sploh ni znala nemški. To je služkinja tudi osebno izjavila mestnemu popisnemu odboru, nakar je bila seveda izpolnjena nova popisnica in kot materin jezik vpisan slovenski. Mestni popisni odbor smatra za svojo dolžnost, da ta primer javno ugotovi, ker s tem dokaže, da je službodajalec popisal svojega posla drugače, kakor odgovarja resnici, kar se je mogoče pripetilo še v drugih primerih.

a— **Kino predstave.** Grajski kino: od danes dalje 100% nemški govoreči in zvočni velefilm »Trgovci z dekleti na delu«. — Union kino: od danes dalje 100% nemška govoreča in zvočna veseloigra »Vesela dunajska dekleta«.

a— **Podlegel poškodbam.** Dveletni Rudolf Berglez, sinček viničarja iz Bistrice pri Limbušu, ki se je v nedeljo, ko je bil brez nadzorstva igral z vžigalico in zanetil obleko, o čemer je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, je včeraj v bolnici kljub skrbni zdravniški pomoči podlegel poškodbam. Tragičen dogodek naj bo staršem v resen opomin.

a— **Neprevidno ravnanje z orožjem** je bilo že ponovno vzrok prav težkim nezgodam. V Spodnjem Jakobskem Dolu je posestnikov sin Rudolf Kocbek iz Vukovskega Dola po neprevidnosti obstrelil svojega 28letnega prijatelja Leandra Očkrla s samokresom. Zadal mu je več ran na telesu. Kocbeka so včeraj prepeljali v splošno bolnico v Maribor.

a— **Z voza je padla** na cesti blizu Hoč 70letna posestnica Ana Rajkova iz Dobrovcev, občina Skoke. Dobila je več poškodb ter si natrla levo roko v zapestju. Ponesrečenko so morali z rešilnim avtom prepeljati v moriborsko bolnico.

a— **Plaz zidarske sipine** je zasul pri gradnji Nassimbenijeve stanovanjske hiše na ogiu Strossmayerjeve in Orožnove ulice delavca Ivana Forstnariča. Le z veliko težavo so ga tovariši rešili iz mučnega položaja. Ker je ponesrečenec čutil močne bolečine v desni nogi, so ga morali preprepeljati v mariborsko bolnico.

a— **V dobi brezposelnosti.** Dan za dnem je čitati po listih: Borza dela išče nujno 5 viničarjev, 28 hlapcev, 24 služkinj itd. Vsi dobe takoj službo, odziv pa je kljub veliki brezposelnosti zelo slab. Naša kmečka mladina išče pač raje zaslužka po tvornicah, pa naj bo še tako majhen in beži od svoje rodne grude. Naša tovarna naj bo v prvi vrsti kmetijstvo, ki išče delovnih moči, dočim jih tvornice odpuščajo.

a —**Z levo roko v rezalni stroj** je prišel med delom Anton Marhold iz Pesnice in dobil pri tem težjo poškodbo. Prepeljali so ga v splošno bolnico v Maribor.

a— **O umoru finančnega pripravnika Janka Resnika** dne 7. sept. 1926 v Ceršaku pri Št. Ilju sta se vršili l. 1927 dve porotni razpravi proti Vincencu Bezjaku, Francu Klemensbergerju, Alojziju Golobu in Dominiku Jamerniku. Prva, junija 1927, je bila preložena radi zaslišanja novih prič, druga, dne 4., 5. in 6. okt. 1927, je končala z oprostitvijo vseh obtožencev. Odtlej pa se je nabralo mnogo novih momentov, izpovedbe obtožencev samih napram raznim pričam itd., in na podlagi novih ugotovitev je državno tožilstvo dvignilo proti vsem

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

21. aprila 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin 8 padavine v mm

Ljubljana: 7. 752.8, 6.4, 96, SW 1, 10, dež, 19.6. Maribor: 7. 751.7, 6.6, 97, NW4, 10, dež, 22.2. Zagreb: 7. 752.2, 8.8, 94, SW2, 8, dež, 13.2. Beograd: 7. 752.4, 9.8, 76 SE10, 6, dež, 2.3 Sarajevo: 7. 751.3, 12.7, 88, E1, 10, dež, 4.3. Skoplje: 7. 758.4, 12.8, 85, NW2, 8, —, —. Kumbor: 7. 752.9, 14.7, 99, E6, 10, dež, 22.3. Split: 7. 752.4, 11.0, 96, NW1, 10, dež, 5.4. Rab: 7. 754.3, 8.1, 89, tiho, 10, dež, 45.2. Vis: 7. 752.2, 7.9, 94, N4, 10, dež, 14.5. Mostar: 7. 751.6, 12.8, 97, tiho, 10, dež, 64.1.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 9.0, v Mariboru 9.1, v Zagrebu 11.0, v Beogradu 21.6, v Sarajevu 15.2, v Skoplju 17.4, v Kumboru 17.6, v Splitu 11.0, v Rabu 15.2, v Visu 15.0, v Mostaru 14.8; najnižja v Ljubljani 5.4, v Mariboru 6.2, v Zagrebu 8.2, v Beogradu 8.6, v Sarajevu 10.2, v Skoplju 9.1, v Kumboru 11.2, v Splitu 10.2, v Rabu 8.0, v Visu 7.8, v Mostaru 10.0.

Sonce vzhaja ob 4.59, zahaja ob 18.59, luna vzhaja ob 6.51, zahaja ob 23.53.

KINO IDEAL

Danes premijera ob 4., pol 8. in 9. uri

WILLY FORST, WALTER JANSEN, DIANA KARENNE

v pretresljivi drami

„Usodne rože“

(Čuvaj se bele rože iz Ravensberga)

NAČRTE, PRORAČUNE, OBRAČUNE, TEHN. NASVETE, INTERJER, MOBILJE ITD.

TEHNIČNI BIRO ARH. IVAN ŽUPAN

LJUBLJANA, GRADIŠČE 13. TEL. 2796

ZA BIRMO

si pred nakupom oglejte bogato zalogo

ur, verižic, obeskov, uhanov

pri najstarejši tvrdki

LUD. ČERNE

LJUBLJANA, Wolfova ulica štev. 3.

5691

Bourjois daruje

Pri svojem liferantu dobite stekleničico parfuma »SOIR DE PARIS« v mičnem emajlnem etuiju ZASTONJ, ako kupite škatljico pudra »SOIR DE PARIS« za ceno 33 Din. 157

Podaljšano do 31. maja.

SLAVKA PIRC roj. KOCIJANČIČ

VINKO PIRC

tovarnar

poročena

Ljubljana 20. IV. 1931. Lipnica

JUTRI PREMIJERA! JUTRI! JUTRI!

Richard Tauber

„VELIKA ATRAKCIJA“

JUTRI PREMIJERA! JUTRI! JUTRI!

Richard Tauber

„VELIKA ATRAKCIJA“

Obvarujte se okuženja in prehlada s

PANFLAVIN

pastilami

navedenim novo obtožbo. Razprava pred senatom petorice se bo vršila 23., 24. in 25. t. m. v porotni dvorani. Vabljenih je nad 100 prič. Državno tožilstvo bo zastopal dr. Dev. Za razpravo vlada velik interes zlasti tudi v pravnih krogih.

Z Jesenic

s— **Smrt vzgledne nacionalne žene.** Po daljši bolezni je preminila v nedeljo zjutraj v 69. letu gospa Frančiška Ogrinova, stanujoča na Savi pri Jesenicah. Pokojnica je bila skrbna in blaga mati, dobra gospodinja in nacijonalna žena. Vsi njeni sinovi, hčerke in zeti so agilni člani jeseniškega Sokola, vsi njeni vnuki in vnučice telovadci in telovadke pri sokolskem naraščaju in deci. Bodi blagi pokojnici ohranjen svetal spomin, hudo prizadetim preostalim pa naše iskreno sožalje!

GOSPODARSTVO

= **Epilog k konkurzu beograjske firme Janošević.** Leta 1929 je prišla v konkurz znana beograjska firma Janošević, ena največjih trgovskih hiš modne stroke v naši prestolnici. Zaradi honorarja, ki ga je zaračunal konkurzni branilec (upravnik mase) odvetnik Jelenič v višini 2 milijonov Din, je prišlo te dni pri beograjskem sodišču do tožbe, ki jo je vložil odv. Jelenič proti odvetniku Pavloviču zaradi žaljenja časti. Zadnji je namreč objavil v beograjskem tedniku »Narodnem blagostanju« načelno razpravo o nagradah odvetnikov kot upravnikov konkurzne mase. Ta razprava je povzročila polemiko v beograjskih listih in je povedla do omenjene tožbe odvetnika Jeleniča. S terjatvijo honorarja od 2 milij. Din se je bavilo tudi beograjsko kasacijsko sodišče. Obtoženi Pavlović je v omenjenem članku trdil, da se dogajajo primeri, v katerih odvetniki kot upravitelji konkurzne mase brez odobrenja in mimo volje upniškega odbora vlagajo tožbe, vodijo procese itd. samo da lahko predložijo čim daljšo listo izvršenih poslov in da si s tem pridobijo pravico do čim večje nagrade. To trditev je postavil le splošno. Na razpravi je obtoženi Pavlović izjavil, kakor poroča Politika«, da se je v javnosti že vcepilo prepričanje, da se konkurzi otvarjajo le na korist upravnikov mase in da se konkurzni posli namenoma zavlačujejo. Odvetnik Jelenič pa se je postavil na stališče, da je Pavlović žalil ugled odvetniškega stanu. Če je zahteval honorar od 2 milijonov, tedaj je zahteval le nagrado za svoj trud. Razprava Pavloviča ni bila znanstvena, temveč tendencijozna. Po daljšem posvetovanju je bila razglašena razsodba, po kateri je Pavlović oproščen krivde in tudi plačila stroškov.

= **»Skupni porez na poslovni promet — Pauschalwarenumsatzsteuer«.** Pod gornjim naslovom je izšla v založbi Križara, štamparskog i izdavačkog d. d., Novi Sad, knjiga, ki vsebuje vso tarifo o skupnem davku na poslovni promet z zakonom in odredbo, in sicer dvojezično v srbohrvaškem jeziku (latinica) in v nemškem jeziku. Knjiga vsebuje tudi obširen in zanimiv uvod, ki ga je priredil dr. Slavko Stanič, tajnik trgovsko - industrijsko - obrtne zbornice v Novem Sadu. Ta uvod vsebuje zanimiv komentar o davku samem, o davčni osnovi, o obsegu in postanku davčne obveze, o prevalitvi davka, o vodenju knjige izvršenega prometa, o sistemu odkupa, o načinu in kraju plačevanja, o kontroli in jamstvu ter o prehodnih naredbah.

= **Korektura tarife skupnega davka na poslovni promet.** Iz Beograda poročajo, da obstoja po tamošnjih informacijah možnost, da bo finančno ministrstvo še v tem mesecu izdalo razne korekture sedanje tarife, kakor bo smatralo, da so pritožbe gospodarskih krogov upravičene. Eventualne pritožbe ali želje za izpremembo tarife morajo torej interesenti čim prej predložiti direktno ali preko zbornic finančnemu ministrstvu, oddelku za davke.

= **Platina pa več dražja od zlata.** Iz Londona poročajo, da je nazadovanje cene platine včeraj povedlo do izenačenja s ceno zlata. Oficijelna cena za platino je bila namreč znižana na 4 funte 10 šilingov.

= **Brezposelnost je pričela popuščati.** Iz inozemstva prihajajo poročila, ki kažejo, da je strašna brezposelnost v evropskih industrijskih državah pričela vsaj malo popuščati. V Nemčiji je v drugi polovici marca padlo število brezposelnih delavcev od 4.98 na 4.75 milijona, torej za preko 200.000. Tudi v Češkoslovaški izkazuje statistika nazadovanje števila brezposelnih delavcev od 344.000 ob koncu februarja na 338.000 ob koncu marca. Prav tako je v Avstriji opažati, da ima število brezposelnih delavcev nagibnost k nazadovanju. Seveda pa je pri zaključkih, ki izhajajo iz tega preokreta, potrebna še previdnost, kajti ločiti moramo, v koliko je zboljšanje zaposlenosti sezonskega in v koliko konjunkturnega značaja.

= **Zidanje z brezobrestnim posojilom.** Glasilo Zveze slovenskih zadrug »Zadružni vestnik« objavlja pojasnilo na vprašanje nekaterih zadrug, kako je razumeti ponudbe neke nove gradbene in kreditne zadruge za brezobrestna posojila, v katerem pravi, da si je zveza preskrbela pravila dotične zadruge in je ugotovila, da daje brezobrestna posojila pod naslednjimi pogoji. Kdor hoče dobiti n. pr. 100.000 Din brezobrestnega gradbenega kredita mora najprej vplačati zadružni delež v znesku 250 Din, vpisno pristojbino od 50 Din, nabiralni prispevek od 1000 Din, hranilni prispevek od 10.000 Din in mesečni prispevek od 200 Din, skupaj 11.500 Din. Teh vplačil zadruga ne obrestuje, kadar vplača dovolj članov te zneske, podeli zadruga posojilo prvemu članu, kadar vplača še enkrat toliko članov, ga podeli drugemu članu itd. Vsa »skrivnost« teh »brezobrestnih« posojil je torej v tem, da zadruga samo posreduje med člani, da si dajejo na razpolago denar brezobrestno. Za to posredovanje si zaračuna zadruga prispevek, ki znaša i do 2% na leto.

BORZE

21. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednje velik. Največ potrebe je bilo v devizah Praga, Dunaj in Berlin. Tečaji deviz so po včerajšnji okrepitvi deloma zopet nekoliko popustili. Med efekti je prišlo do prometa v srbskih srečkah iz leta 1881 po 100 Din.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes trgovala za kaso in za december po 424. Dolarski papirji so ostali brez prometa pri neizpremenjenih tečajih. Do zaključka pa je prišlo v 6 odstotnih begluških obveznicah po 67.75. Med bančnimi vrednotami je bil promet v Praštedioni po 935, v Srpski po 187, v Zemaljski po 140, v Jugobanki po 74 in v Poljodelski po 52. Na tržišču industrijskih delnic se je Trboveljska nekoliko okrepila in je bila zaključena po 310. Do prometa je prišlo tudi v Šečerani po 298 do 300.

Devize.

Ljubljana. Amsterd. 22.845, Berlin 13.535 — 13.565 (13.54), Bruselj 7.908, Budimpešta 9.9179, Curih 1093.80 — 1096.80 (1095.3), Dunaj 798.05 — 801.05 (799.55), London 276.35, Newyork 56.765, Pariz 222.38, Praga 168.06 — 168.86 (168.46), Trst 297.62.

Zagreb. Amsterdam 22.8150—22.8750, Dunaj 798.07—801.07, Berlin 13.5250—13.5550, Bruselj 790.80, Budimpešta 990.29—993.29, London 275.95—277.95, Milan 296.70—298.70, Newyork ček 56.6550—56.8550, Pariz 221.38 do 223.38, Praga 168.06—168.86, Curih 1093.80—1096.80.

Curih. Zagreb 9.1280, Pariz 20.30, London 25.22625, Newyork 519.25, Bruselj 72.1750, Milan 27.19, Madrid 51.75, Amsterdam 208.55, Berlin 123.60, Dunaj 73.—, Sofija 3.76, Praga 15.3750, Varšava 58.15.

Dunaj. Beograd 12.48125 — 12.52125, Berlin 169.03 — 169.53, London 34.5 — 34.6, Milan 37.19 — 37.29, Newyork 709.85—712.35, Praga 21.0175 — 21.0975, Curih 136.7—137.2.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 93.75 bl., 7% Blair 83 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Praštediona 920 den., Kreditni zavod 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220 den., Šešir 75 bl., Srbske srečke iz l. 1881 100 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 423.50—424, kasa 423.75—424, za maj 423.50—424, za december 423.75—424, investicijsko 88—89, agrarne 51.25—52.50, 8% Blair 93.50—94, 7% Blair 82.75—83.25, 7% Drž. hip. banka 83.50—84.50, 6% begluške 67.50—68; bančne vrednote: Praštediona 924.50—925, Union 174 den., Jugo 74.50—75, Ljublj. kreditna 120 den., Poljo 52—53, Narodna 7800—7950, Srpska 185 do 188, Zemaljska 140 — 142; industrijske vrednote: Nar. šumska 25 den., Gutmann 129 den., Slavonija 200 den., Drava 235 do 237, Šečerana 297—300, Brod vagon 64 den., Union 70—80, Isis 43—47, Dubrovačka 270 do 385, Jadranska 535—550, Trbovlje 310 do 315.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.). Tendenca za les neizpremenjeno mlačna. Zaključenih je bilo 6 vagonov, in sicer 1 vagon jelovih remeljnov, 1 vagon jelovih letev, 1 vagon javorjevih plohov, 2 vagona smrekovih desk in 1 vagon bukovih drv. Povpraševanje je za 2 vagona orehovih plohov (I., sečnja letošnje zime, iz hlodov od 35 cm prem. navzgor, brez grč), za rezano borovino (paralelno, ostrorobo, obrobljeno, v predpisanih dimenzijah) in za 200 m³ rezane borovine (tombante, ostrorobe, paralelne, očeljene, 80 m³ 51/152, 60 m³ 51/127, 30 m³ 63/152 in 30 m³ 75/225, v dolžinah 3.33, 3.66, 4.33, 4.66, 5, 5.33, 5.66, 6, 6.33).

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.). Tendenca za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se (franco slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska, 80/81 kg po 217.50 — 220, baška, srbobranska in gornjebaška, 79/80 kg po 215 — 217.5, okolica Sombor, 79 kg po 205—207.50, baranjska, 79/80 kg po 212.50 — 215; **koruza:** baška, času prim. suha, pri nav. tar. po 140—142.5, činkvantin, pri navadni tarifi po 207.50 do 210; **oves:** baranjski po 200—202.50; **moka:** banaška »O« po 335—340.

+ **Novosadska blagovna borza** (21. t. m.). Tendenca čvrsta. Promet: 15 vagonov pšenice, 21 vagonov koruze, 4 vagone moke in 2 vagona otrobov. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, 79/80 kg 157.50—162.50; okolica Sombor, 79/80 kg 150—155; gornjebaška, 79/80 kg 162.50—167.50; banaška Bega, šlep, 79/80 kg 160—165; gornjebanaška, 79/80 ko 160—165; sremska in slavonska, 78 kg 150—155; sremska, okolica Indjija, 78 kg 155—160. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 115—120. **Oves:** baški, sremski in slavonski 150 — 155. **Koruza:** baška in sremska 100—102.50; za maj 105 do 107.50; ladja Dunav Sava 101—103. **Moka:** baška »Og« in »Ogg« 225—260; »2« 210—220; »5« 195—200; »6« 180—185; »7« 150—155; »8« 130—135. **Otrobi:** baški 130 do 135; banaški, slavonski 125—130.

+ **Somborska blagovna borza** (21. t. m.). Tendenca neenotna; promet 358 vagonov. **Pšenica:** baška, potiska, šlep, 80 kg 162.50 do 167.50; okolica Sombor, 78/79 kg 157.50 do 162.50; gornjebaška 79/80 kg 157.50 do 162.50; slavonska, 78 kg 157.50—162.50. **Oves:** baški, sremski, slavonski 150—155. **Ječmen:** baški, 64/65 kg 140—145. **Koruza:** baška 95—100; za maj 100—105. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 245 — 255; »2« 215 do 225; »5« 185—195; »6« 175—185; »7« 155 do 165; »8« 140—150. **Otrobi:** baški 135 do 140.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (21. t. m.). Tendenca mlačnejša, promet srednji. **Pšenica:** za maj 15.73—15.74, za junij 15.83 do 15.84; **rž:** za maj 13.63—13.65; **koruza:** za maj 13.50—13.52, za julij 13.78—13.80, tranzitna za maj 10.60—10.70.

Svarilo!

Na včerajšnje »Opozorilo« g. Gvida Zupana izjavljava podpisana, da nimava nobenih njegovih pooblastil in naročilnic in ne delujeva ne za Trg. obrtni industrijski letnik, ne za upravo telefonskega imenika dravske banovine.

Hkrati svariva vse inserente na previdnost pri sklepanju naročil z g. Zupanom (Reform - Reklam Bureau). Zaradi klevet in uvred pa bo odločalo sodišče.

J. ROŽIČ in ADALBERT FINŽGAR

5864

Sport

ASK Primorje v Sofiji

V ponedeljek zvečer se je moštvo Primorja vrnilo iz Sofije v Ljubljano. V naslednjem objavljamo podrobnosti o odigranih tekmah.

V petek 17. t. m. je ekspedicija Primorja z dopoldanskim brzovlakom prispela v Sofijo. Že spontani sprejem na sofijskem kolodvoru je dal slutiti, da so ljubljanski sportniki dokaj eksotični gostje v bolgarski prestolnici. In res so bili Ljubljančani ves čas svojega bivanja v Sofiji deležni na vsakem svojem koraku posebne pažnje. Kolikor s strani sofijskega občinstva in članov SK Levsky, toliko s strani naše kolonije z našim poslanikom g. Vukčevićem na čelu, so se vsi trudili, da bi bivanje v Sofiji ostalo ljubljanskim sportnikom v prijetnem spominu.

V soboto je Primorje nastopilo proti Levskemu. Po obojestranski izročitvi darov in po slikanju se je pričela igra. Na tujem trdem terenu in pred tujo publiko moštvo Primorja, ki je bilo od težkih tekem v Beogradu in po zelo napornem potovanju preko 2000 km utrujeno, ni moglo niti proti oslabljenemu moštvu Levskega, od katerega je drugi dan moralo nastopiti nekaj igračev v bolgarski reprezentanci, zaigrati tako, kakor bi moglo in moralo.

Primorje je začelo energično, že v četrti minuti zabije Šenica z lepim strelom prvi in edini gol Primorja. V 15. minuti je igra že popolnoma razvita. Lepe poteze sledijo druga drugi. Občinstvo je glasno in odobrava s ploskanjem vsako lepo akcijo. Do 30. minute je Primorje v lahki premoči, toda vse poizkuse Primorja povišati rezultat onemogočuje izvrstni vratar Vatev, ki je že 12-krat z velikim uspehom branil vrata bolgarskega nacionalnega moštva. Proti koncu polčasa so Bolgari v lahni premoči. Njihove energične napade zaustavlja izvrstna bekovska linija Primorja. V zadnji minuti uspe Bolgarom, da po desni zvezi izenačijo.

V drugem polčasu nastopita moštvi nekoliko izpremenjeni. Mesto Šenice nastopi pri Primorju Erman, a mesto Lojzeta Sočan. Tudi Bolgari so nastopili z dvema novima igračema. Že v prvih minutah se opaža utrujenost mladih igračev Primorja, kar onemogoča vsak uspeh. Sredina igre pripada zopet Bolgarom, ki zabijejo v 22., 29. in 44. minuti tri srečne gole. Priznati se mora, da so bili streli Bolgarov močni in ostri, toda vratar Primorja bi lahko ubranil vsaj tri. Njegove pogreške, ki so imele tako usodepolni vpliva na rezultat prvega dne, so vredne graje. Mogoče mu je angina, od katere je ozdravel šele pred tednom, odvzela potrebno mirnost. Tudi napadalni kvintet Primorja ima nekaj krivde na tem rezultatu. Kot olajševalna okolnost bi se mogoče lahko upoštevala velika utrujenost.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: **Levsky:** Vatev—Nikolov, Petrinov—Bušev, Dimitrov (Lozanov), Gjorgijev—Trnev, Patarev, Kyrov, Siklunov, Angelov (Pančev).

Primorje: Korče—Svetic, Hassl—Zemljak (Pišek), Slamič, Jug II.—Jug I., Slapar, Šenica (Erman), Jež, Lojze (Sočan).

Občinstva okoli 4.500. Sodnik g. Rusev zelo dober in objektiven.

Veliki interes, ki je vladal za drugo tekmo, najbolj dokazuje dejstvo, da Primorje niti s svojo ne preveč dobro igro prvega dne ni izgubilo simpatije občinstva. Okoli 10.000 ljudi je prisostvovalo lepi in napeti tekmi drugega dne. Bolgari so nastopili z drugo postavo, v kateri je gostovalo nekaj drugih igračev. Primorje je bilo v postavi: Korče—Svetic, Hassl (Jug I.)—Zemljak, Slamič, Jug II.—Erman, Slapar, Šenica, Sočan, Jug I. (Jež).

Primorje je bilo kakor prerojeno. Na vsaki potezi se je opazila čvrsta volja, da se popravi poraz prejšnjega dne. Bolgari so bili zaradi starta Primorja zelo iznenadeni in le s težko muko ohrani njihova obramba ravnotežje. Čeprav igra Primorje proti solncu, prevladuje na terenu. Dve bombi Ermana in Šenice končata na drogu. Sploh je bilo Primorje boljše in homogenejše moštvo ko domače. Sporadični napadi Bolgarov so v drugem polčasu postali še bolj redki, a Primorje je valilo napad za napadom proti golu Levskega, toda brez rezultata. Napad Jež, Sočan, Šenica, Slapar, Erman je ves čas igre, zlasti v drugem polčasu predvedel redko lepo in tehnično dovršeno igro do kazenskega prostora. Napadalni kvintet Primorja pa je imel strahoviti respekt pred izvrstnim vratarjem Vatevom, ki je lovil Ermanove strele kakor jabolka. Rezultat bi ostal neodločen, ako ne bi bilo v 31. min. baš v času največje premoči Primorja levo krilo Bolgarov izrabilo preveliko oddaljenost Svetica, prodrlo in mimo Korčeta, ki je zapustil gol, plasiralo v mrežo. Tako so Bolgari docela nezasluženo odločili tekmo v svojo korist, čeprav je imelo Primorje 75 % od igre. Mladim igračem, ki so nastopili v Primorju, je v odločilnih trenutkih vedno manjkalo potrebe sile za strele na gol. A izvrstni »gorostas« Vatev je z mnogo sreče ubranil že sigurne gole.

Poudarjati se mora, da je bila igra primorjaške krilske vrste v postavi Zemljak, Slamič, Jug II. najboljša v tem letu. Sploh je bilo Primorje v nedeljo mnogo boljše in je igralo lepše nego nedavno v Ljubljani proti prvaku Maribora. Vse je funkcioniralo kakor pri stroju. Ako bi imeli strelci malo več sreče ali da ni bilo Vateva v golu, bi črno-beli slavili na sofijskem terenu svojo dosedaj najlepšo zmago. Masa ljudi je spontano priznavala igro Primorja, zlasti po tekmi, ko je ljubljanske igrače odnesla z igrišča in jih prosila za katerikoli spomin, vsaj za avtogram.

Spremljano od velike množice simpatizerjev in klubašev Levskega je ljubljansko Primorje isti večer zapustilo bolgarsko prestolnico.

Službeno iz LNP. Drevi po seji p. o. ob 20. seja u. o. v Delavski zbornici. Tajnik l.

Službene objave LHP. Opozarjajo se vsi klubi, da se odigrajo posavezne prvenstvene tekme, kakor je bilo objavljeno ne glede na tekme za drž. prvenstvo. Ako bodo glede terminov potrebne kake izpremembe, bodo klubi o tem pravočasno obveščeni. V nedeljo se odigrata neprekinjeno prvenstveni tekmi Ilirija : Celje v Celju in Sava : Atena v Sevnici. Klubi, na katerih igrišču se tekma vrši, morajo javiti svojemu protivniku čas tekme najkasneje 48 ur pred tekmo. Opozarjajo se ponovno vsi klubi, da je treba vsako tekmo prijaviti podsavezu. Prijavi je priložiti vselej prijavnino 10 Din, za prvenstvene in prijateljske 20 Din, pa za reprezentančne in mednarodne tekme. Po saveznih in podsaveznih pravilih, pripada od vsake prvenstvene tekme podsavezu 5 odst. netto dohodkov. Vsak klub, v čigar režiji se tekma vrši, mora zaradi tega poslati podsavezu najkasneje tekom 48 ur po odigrani tekmi obračun tekme skupno z eventualnim 5 odst. prebitkom. Sodnike za prvenstvene tekme delegira sekcija ZHS, Ljubljana. Vsak klub, ki potuje k tekmi, je upravičen zahtevati od svojega protivnika, v čigar režiji se tekma vrši, polovično vožnjo za 8 oseb osebni vlak ter enodnevno prehrano v naturi odnosno denarno odškodnino za prehrano, to pa v višini, ki odgovarja cenam hrane v dotičnem kraju. Klub, ki ne namerava nastopiti k prvenstveni tekmi, mora obvestiti svojega protivnika v roku predvidenim v pravilniku za odigranje prvenstvenih tekem.

Sekcija ZHS (službeno). Za prvenstvene tekme 26. t. m. se delegirajo: SK Celje : SK Ilirija v Celju g. Keresturi, SK Sava : TKD Atena v Sevnici g. Cuvaj (rezerva g. Sancin).

SK Bratstvo na Jesenicah razpisuje za nedeljo, 26. t. m. veliko medklubsko kolesarsko dirko na progi približno 40 km Jesenice : križišče, Lesce in nazaj. Start ob 13.30 pred glavno pisarno KID na Jesenicah. Cilj istotam. Prvi trije vsake skupine prejmejo lepe kolajne. Tekmuje se v dveh skupinah in sicer: I. skupina seniorji, II. skupina juniorji. Za obe skupini je določena eno in ista proga. Dirka se po pravilniku Koturaškega saveza kraljevine Jugoslavije. Dirka je odprta za vse v Koturaškem savezu včlanjene klube. Razpored startov se mora najtočneje vpoštevati. Vsak dirkač se mora strogo ravnati po obstoječih policijskih predpisih. Kolo mora biti opremljeno z zvoncem in dobro delujočo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škode, katere povzroče dirkači med dirko. Vsi dirkači dirkajo na svojo lastno odgovornost. Odredbam vodstva se je najstrožje pokoriti. Prijave sprejema sportni klub »Bratstvo«, Jesenice, Gorenjsko, do 26. t. m. do 12. opoldne. Razglasitev rezultatov je ob 16 istega dne v »Kazini« na Jesenicah.

SK Elan v Novem mestu je odigral v nedeljo popoldne prijateljsko tekmo s SK Olimpijo (Karlovec). Rezultat 5:1 za Olimpijo. Domačinom se je poznalo, da jim manjka treninga.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevi ob 20. sestanek vseh nogometašev prvega moštva v kleti hotela Miklič. Zaradi važnosti prosimo polnoštevilne udeležbe.

SK Korotan. V četrtek ob 20. obvezen sestanek prvega in rezervnega moštva. Ker je sestanek velike važnosti, pridite sigurno vsi. Trening v četrtek in soboto.

TSK Slovan. V četrtek ob 20. pri »Sokolu« članski sestanek vseh starih in novih članov težkoatletske sekcije. Vsi in točno. Zelo važen razgovor glede treningov.

Hazena SK Celja. Drevi ob 19. v hotelu »Evropa« strogo obvezen sestanek vseh članic. Zadeva važna.

Ljubljanski zimsko-sportni podsavez. Prva seja celokupnega odbora LZSP bo 23. t. m. ob 20 v damski sobi kavarne Emona. Udeležba vseh odbornikov obvezna!

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 22.: Divji lovec. E.
Četrtek, 23.: Pri belem konjičku. D.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 22.: Snegurka. C.
Četrtek, 23.: Werther. B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sreda, 22.: Zaprto.
Četrtek, 23.: Cirkuška princesa. B. Kuponi.
Petek, 24. ob 15.: Veriga. Dijaška predstava. Znižane cene.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15

Sobota, 25.: Gospod senator. Premijera.
Nedelja, 26.: Gospod senator.

POZOR!

Iznašel sem nov način kemičnega pranja in barvanja vseh vrst oblek in primerno preuredil pralnico in barvalnico v svoji lastni hiši, zato sem v stanu izvrševati pranje in barvanje po najnižjih cenah.

ANTON BOC, Ljubljana

Šelenburgova ulica 4. 166

Razpis

Cerkveno konkurenčni odbor v Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji razpisuje javno ustmeno licitacijo za dne 3. maja 1931 ob 8. uri zjutraj na licu mesta **za oddajo kleparskih, zidarskih in mizarskih del,** katera je izvršiti na cerkvenem stolpu, cerkvi in nadarbinskih poslopjih.

Proračun je od danes naprej do dneva licitacije na vpogled pri načelniku Josipu Lahu v Osluševcih.

Odbor si pridržuje pravico oddati dela ne glede na najnižjo ponudbo.

Prihod vlakov na postajo Osluševci ob 7.04 in 8.34. 5855

V Osluševcih, dne 20. aprila 1931.

Načelnik: **Josip Lah** l. r.

Češke tkanine dobite direktno iz CSR

franko, izcarinjeno. — Pišite po vzorce (dopisnica Din 1.50) **volnenih** in dr. tkanin, ki jih dobite franko na vpogled. So izvrstne kakovosti in po zmernih cenah. — Hočete tudi znati pogoje prodaje na obroke?

Tkalnica MAREK, Bystré nad Metuji, Čechy.

5822

Brez posebnega obvestila

Javljamo žalostno vest, da je naša žena, mama, stara mama, tašča itd., gospa

ELIZA KLOAR

posestnica

danes, v 71. letu svoje starosti, mirno v Gospodu preminula.

Pogreb nepozabne bo v sredo 22. aprila ob 10. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Griže — Kozje, dne 20. aprila 1931.

JAKOB KLOAR, mož. DR. FRAN KLOAR in JAKOB KLOAR, sinova. MARTA DR. KLOARJEVA roj. KRIŽAJ, sinaha. LJERKA, vnukinja. IGOR, vnuk. 5863

Naš ubogi

Jožko

je za vedno rešen trpljenja.

K večnemu počitku ga spremimo v četrtek ob 4. uri popoldne.

Zagorje, dne 21. aprila 1931.

Žalujoča rodbina Weinbergerjeva

Iz življenja in sveta

Kako se ubranimo nespečnosti?

Nervoznost in duševna vznemirjenja kot vzrok nespečnosti — Treba je najti vzrok in oslabiti učinek

V celicah našega živčnega sistema se nabirajo med bdenjem neke snovi utrujenosti, ki ustvarjajo razpoloženje za spanje. Med spanjem se telo osvobodi teh snovi in si nabere novih energij.

Prehod v spanje si sami olajšujemo s tem, da skušalo odstraniti vse

vnanje dražljaje

na naša čutila. Zato otemnjujemo spalnico, odlagamo tesna oblačila, zapiramo okna, da ne more cestni hrup do nas itd. Čim bolj smo utrujeni, tem manj nam je treba skrbeti za te pripomočke nemotenega spanja.

Utrujene možganske celice

so se namreč toliko spremenile, da ne morejo dojeti niti najmočnejših dražljajev.

V splošnem pa se dražljaji zoperstavljajo zdravemu spanju in so krivi hudega pojava, ki ga poznamo pod imenom nespečnost. Takšni dražljaji so lahko

vnanji,

n. pr. mraz ali pa vročina, zatohlo in dušeče ozračje v slabih stanovanjih itd. Lahko pa so tudi v nas samih, in sicer kot posledica kakšne bolezni. Naduha, glavobol, zobobol, srčni napadi, kašelj, mrzlica itd. so najčešči povzročitelji nespečnosti. Prav tako tudi duševna razpoloženja, kakor strah, razne skrbi, očitki, vesti in dr. Nervozni ljudje so tudi podvrženi nespečnosti, ker jih razburjajo v njihovi preobčutljivosti še najbolj malenkostni vnanji vzroki, kakor tiktakanje žepne ure, droben žarek kakšne svetlobe itd.

Za odpravo nespečnosti

je predvsem potrebno, da ne obupamo že od vsega početka, temveč da se lotimo z vso energijo njenega zdravljenja. Trdovratna nespečnost, ki je večinoma posledica in znamenje kakšne bolezni, zahteva seveda čim prejšnje zdravniške pomoči in odprave temeljnega zla. V splošnem pa jo pobijamo tako, da zahajamo ob pravi uri spat, da se v poznih popoldanskih urah obvarujemo dražljivih jedi in pijač, kave, čajev, alkohola in podobnega. Kratek izprehod po večerji in to, da svoje misli polagoma odtegnemo vnanjemu svetu, sta najboljše jamstvo za trdno spanje. Nekateri si pomagajo s čitanjem kakšne dolgočasne knjige in s tem, da si predstavljamo v duhu kakšna enakomerna dogajanja, n. pr. valovanje morja, da štejejo do določenega števila in nazaj itd., včasi tudi z uspavalnimi sredstvi, ki pa utegnejo trajno bolj škodovati nego koristiti. Najbolje pa je sploh nič misliti in delati, posebno pa se moramo ubraniti misli, da ne bomo zaspali, kajti marsikakšna nespečnost ni nič drugega nego strah pred — nespečnostjo.

Svojo ženo je hotel sežgati

Nikita Kuluščuk, edini sin bogatega kmeta v vasi Gozdovu blizu Piotrkova na Poljskem, je poročilo Marijo Julijanovo. Mlada žena je bila pridna in delavna, a mož je ni imel rad. Kmalu jo je pričel pretepati in njegov oče ga je še podpihoval. Kuluščukova družina je štela samo tri moške: ovdovelega deda in sina ter oženjenega vnuka. Marija kot edina ženska je večkrat morala napenjati vse moči, a ni mogla ustreči. Večkrat je po pretepu obležala brez zavesti.

Naposled je Kuluščukom obolela živina. Njen mož je sklenil, da jo je Marija iz maščevalnosti uročila. Zaklenil je vrata, zakuril krušno peč, z očetom zvezal nesrečno ženo, ji zamašil usta in ji naznanil, da jo bo kot veščo sežgal. Na srečo je zaslišal ded, ki je spal v drugi sobi, ta razgovor. Skočil je skozi okno v sneg in sosedom sporočil o pripravah. Kmetje so vlomili v hišo in potegnili ožgano Marijo iz peči, kjer je že izgubila zavest. Policija je nesrečnico prepeljala v bolnišnico v Piotrkovu, ded pa je ostal sam doma, ker sta romala morilca v ječo.

Boginja svobode dobi novo obleko

Kakor vse druge ženske, potrebuje tudi boginja svobode pred New Yorkom novo obleko, čeprav ni razvajena sužnja mode. 60.000 dolarjev je moral dati dobri stric Sam, zato pa dobi boginja v notranjosti novo dvigalo in njena plamenica bo zasijala v novem sijaju.

Oporoka zapuščenega moža

Angleški listi poročajo, da je zapustil neki tovarnar svoji hčeri iz prvega zakona do 250 milijonov naših dinarjev, dočim je dobila vdova, druga žena, samo 3 in pol pence. Zraven je bilo pripomnjeno, da si lahko nabavi vdova za ta znesek vrvico in se obesi. Zapustila je namreč moža že več let poprej. Zato pa je dobila stara mula, ki je avtorja oporoke dnevno vozila na izprehod, v doživljensko lastnino kos pašnika in tekoči račun pri banki.

Operetni tenor Thunis

V draždanskem Rezidenčnem gledališču se je odigral pri vprizoritvi Leharjeve operete »Dežela smeha« nenavaden skandal. V opereti je nastopil tudi tenorist Thunis, ki ga je občinstvo že nekoč odklonilo, ker se je baje zaničljivo izražal o Nemčiji. V soboto so ga poslušalci sprejeli na odru z gnilimi jajci in smrdljivimi bombami in z ogorčenimi -fej-klici. Ravnateljstvo gledališča je potem prizoru razglasilo izpred rampe, da ne bo Thunis več nastopil na njegovem odru, policijsko ravnateljstvo v Draždanih pa je dostavilo tenoristu izgonski list. Thunis je rodom Nizozemec in je gostoval kot pevec v mnogih srednjeevropskih mestih.

Napad na francosko igralko

Ko je znana francoska igralka Hogetta Duflos te dni stopila v gledališče, kjer trenutno gostuje, jo je napadla neka ženska in ji skušala poriniti v hrbet kuhinjski nož. Umetnica, ki je začula za seboj korake, pa je pravočasno zavrnila sunek z roko. Pri tem ji je nož prerezal dve žili. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so izvršili zdravniki operacijo na roki. Napadalka, ki so jo seveda prijeli, je izjavila, da trpi na zasledovalni maniji, zato so jo oddali v opazovalnico za umobolne.

Kanarček rešitelj

Podstrešni stanovalec neke berlinske hiše se je zbudil ponoči, ker je nenadno pričel nemirno čivkati njegov kanarček. Čim je odprl oči, je zagledal, da je obležal tiček na dnu kletke, istočasno pa je zavohal močan smrad po plinu. Obvestil je policijo. Ognjegasci so morali vlomiti v stanovanje v tretjem nadstropju, kjer so našli odprt plinovod in mrtvega stanovalca, ki je pustil na mizi pismo, kjer je naznanjal, da noče živeti brez žene, ki jo je pokopal dan poprej. Plin je uhajal skozi strop v podstrešje in če ne bi bilo kanarčka, bi zahteval še eno človeško žrtev.

Spomini na stare čase ob bavarskem pivu

Višji oficirji bavarske armade so imeli skupno z zastopniki bavarskih nacionalnih organizacij prijateljski sestanek, kjer so se pomenkovali o starih predvojnih časih. Na sliki se vidi tudi bivši bavarski prestolonaslednik (naprej nagnjeni, starejši gospod)

Golobji praznik

V Bruslju so postavili spomenik 30.000 poštnim golobom, ki so »padli« v vojni. Bronasti spomenik predstavlja mlado dekle v belgijski narodni noši dviga v zrak poštnega goloba. Ko se je dvignil zastor, so spustili vojaki na trg tisoče golobov, ki so krožili po zraku. Tudi nekdanji bojni tovariši iz Anglije in Francije so počastili spomin belgijskih krilatih junakov.

Splošno pozornost je vzbujal golob »Konsul« iz Londona. Posebni vojak je za njim nosil njegovo zlato medaljo, ki jo je zaslužil na Flandrskem za rešitev obkoljene skupine oklopnih avtomobilov. »Konsul«, upokojenec britskega vojnega ministrstva, je zadnji invalid iz svetovne vojne. Njegovega slavnega tovariša »Regenta« je v pokoju doletela žalostna usoda: pred meseci ga je požrla mačka. To grozodejstvo so na odredbo uprave vojnega golobnjaka pozneje plačale z življenjem vse mačke v okraju, ki so bile brez gospodarja.

Kitajska zahteva odpravo eksteritorialnosti

Kitajski vnanji minister Vang, ki je poslal Ameriki, Angliji in Franciji poziv za odpravo eksteritorialnosti, ker bo sicer Kitajska sama uredila to pereče vprašanje.

Samomor grofice Appony

V nedeljo popoldne se je vrgla skozi okno nekega dunajskega sanatorija madžarska grofica Dina Appony, snaha grofa Ludovika Apponyja. Pokojnica je dolgo trpela na živcih in si je končala življenje v 44. letu.

Posebnost pokojne grofice je bila tudi v tem, da je stanovala pod isto streho kakor bivša dvorna igralka in ljubica cesarja Fr. Jožefa, Katarina Schratt na Kärntnerringu. Bili sta veliki prijateljici. Dina Appony je bila ruskega porekla in se je z dekliškim imenom pisala Kindes. Pred boljševiško revolucijo so imeli grofičini starši veliko premoženje v Rusiji. Ko pa je prišel prevrat, se je morala družina izseliti v inozemstvo in je obubožala. Dva brata grofice, ki sta ostala v Rusiji, so umorili boljševiki. To je tako delovalo na živce pokojnice, da je zbolela in bolehala več let. Z možem Antonom Louisom Apponyjem, ki je ravnatelj neke paroplovne družbe v Budimpešti, sta živela ločeno, vendar pa je grof vsaj po enkrat na mesec prihajal na Dunaj na obiske.

Düsseldorfski proces pred zaključkom

Zaslišavanje Kürtenovega očeta, njegovih bratov in sester — Izvedeniško mnenje o zločincu — Zanimive ugotovitve v tajni obravnavi

Na ponedeljski razpravi so najprej zaslišali Kürtenove sorodnike. Sodišče je pozvalo na zaslišanje dva Kürtenova brata in sestre. Ko je ta skupina prič stopila v dvorano, je zločinec pobesil glavo. Tudi sorodniki se niso ozrli po njem. Ognili so se kletke z očmi, kakor bi za leseno pregrajo sedela

divja zver.

Sodni dvor je nato zaslišal preiskovalnega sodnika dr. Hertla, ki je vodil preiskavo proti Kürtenu. Med njim in zločincem se je bila žilava borba. Šele po dolgem času je dobila obtoženec zaupanje vanj in je nenadoma izjavil, da mu je zelo neprijetno, da je tako dolgo lagal. Naveličal se je večnih laži, ki so se dajale na zapisnik. Po lastnih besedah se je uklonil veličastvu pravice in resnice. Ta izjava je zbudila med poslušalci in sodniki

veliko veselost

in tudi Kürten se je muzal ob njej.

Višji vladni svetnik Kopp je opisal razgovor, ki ga je imel z zločincem lani 30. maja, kmalu potem ko je bil aretiran. Ko je prišel do besed, kakšna kazen čaka zločinca v primeru, da ga spoznajo psihiatri za

zdravega na možganih,

je Kürten zaklical iz svoje kletke: »Prosim, gospodom izvedencem se vobče ni treba baviti z menoj. Vedno sem se zavedal svojih dejanj. Niti trenil ne bom z očesom, če mi odrežejo glavo...« Kürtenovi sorodniki so se po teh besedah odstranili iz dvorane.

Nato je neka ženska izpovedala, da je Kürten že kot otrok rad zahajal v panoptikum, kjer je z največjo naslado ogledoval prikazovanje zločinstev. Priča Pelzer je poznala

Kürtenovo mater

in pravi, da je bila zelo dostojna in delavna ženska. Preživljala se je s pranjem in likanjem ter je pomagala vzdrževati družino. Tudi sestre obtoženca so dostojne ženske. Kürten je bil že v mladosti svojevrstno bitje. Včasi ga je popadla silna besnost, tako da so mu izstopile pene iz ust. Vedno se je rad širokoustil in je hotel biti več kakor je bil v resnici. Zelo je cenil dobro obleko.

Marija Hahn, imenjakinja nesrečne žrtve Kürtenove zločinske roke, je izpovedala, da se ji je Kürten predstavil za železniškega uradnika. Povabil jo je s seboj v kino. Namestu v kino pa jo je vodil križem po mestu. Naenkrat sta prišla v gozd, kjer je bilo zelo samotno. Hahnova se ni več spoznala, kje je, kajti Kürten jo je vodil v večnem krogu. Sredi nedolžnega razgovora se je vrgel nanjo in jo jel daviti, že je menila, da so ji segli njegovi prsti na vrat, ko so se k sreči pojavili ljudje. Bila je rešena.

Na predsednikovo vprašanje, kaj je hotel Hahnovi, se je odrezal Kürten: »Umoriti...« Njegov odgovor je napravil na vse poslušalce

porazno globok vtis.

Tudi Ela Histen je imela s Kürtenom grozen doživljaj. Zločinec jo je pretepel do krvi. Zaradi tega se je odvrnila od njega. Pozneje pa jo je umel tako zvito pregovoriti, da se je spustila z njim zopet v odnošaje. Predsednik je vprašal Kürtena, kaj je hotel tej ženski. Kürten: »Seveda sem jo hotel umoriti...«

Psihiater profesor Berg je podal izvedeniško mnenje o Kürtenu. Po njegovi sodbi je obtoženec

dedno obremenjen psihopat,

pri katerem se jasno kaže nagib k sadizmu. Kürten je zaprt človek. Čisto navaden nagib z zlim dejanjem je napravil iz Kürtena množestvenega morilca. Da se je Kürten zavedal svojega stanja, o tem priča vprašanje, ki ga je naslovil nekoč na prof. Berga: »Kaj je vendar to z mojim nagonom?« Po psihiatrovem mnenju ni pri Kürtenu niti govora o kakšnem nagonu. Ni dvoma, da bi se bil zločinec svoji morilni nasladi lahko upr

če bi bil hotel.

Celo v afektu je bil Kürten vedno pripravljen naskočiti svojo žrtev. Le na višku afekta mu je odpovedal spomin. V ostalem pa treba pribiti, da ni Kürten niti umobolen, niti zmešan. V dokaz, kako premišljeno je ravnal, služi primer dvojnega umora deklic Lenzen in Harmacher. Kürten je v tem primeru jako zvito ravnal, ko je poslal mlajšo deklico po cigarete, starejšo pa med tem umoril. Kürten je hote določil vse svoje umore, če pa jih je imel premišljene tudi tedaj, ko jih je izvršil, je vprašljivo.

Ko je končal prof. Berg, so poklicali v dvorano

Kürtenovega 71-letnega očeta,

ki ni niti pogledal sina. Tedaj je vstal obtoženec in rekel: »Ne bi rad ostal v dvorani za časa, ko bo moj oče govoril. Prosim, g. predsednik, pustite me ven.« Sodišče je ugodilo tej prošnji. Kürtena so odvedli iz dvorane.

Stari Kürten je energično zanikal, da bi bil kdaj pijanec. Otroke je pač tepel, toda le, kadar so zaslužili. O obtožencu je izjavil, da ga je mati zelo razvadila. V otroških letih je Peter nekoč napadel otroke na cesti in jim vzel denar. To je očeta tako razburilo, da bi ga bil najrajši ubil.

Za Kürtenovim očetom je bila zaslišana 29-letna Karolina Heerstrasse, ki se ji je bil Kürten predstavil z lažnim imenom Karl Wertheimer. Vodil jo je na sprehod vzdolž rečice Düssel in jo napadel. Ker se ga je branila, jo je pahnil v vodo, iz katere pa se je rešila.

Marija Butlik je izpovedala v

tajni obravnavi,

da jo je Kürten vodil v dom za brezposelne ženske in jo pripeljal v Greifenberški gozd, kjer jo je napadel. Kürten je k temu dodal: »Umoril je nisem samo zato, ker je zakričala: »Jezus, pomagaj!« Samo to me je odvrnilo od moje namere.«

V tajnem delu razprave je prišel pred sodnike tudi Franz Hofher, ki je sedel leta 1928. v preiskovalnem zaporu zaradi kride. Kürten je bil takrat zaprt, ker je bil osumljen neke tatvine. Ko je Hofher slišal o umoru služkinje Marije Hahn, so mu prišli na um vsi perverzni in grozljivi nagibi tovariša v ječi. Uveril se je, da ne more biti množestveni morilec nihče drugi kakor Kürten, kajti nihče ni imel toliko prednosti za brutalnega in sadističnega morilca kakor on. Kürten ni v zaporu delal nič drugega kakor pripovedoval svojim tovarišel po cele ure, kakšno nasiado je užival pri svojih ekscesih. Zelo na široko je tudi opisoval svoja razmerja s služkinjami. Kada. je doznal, da je prišel v ječo človek zaradi

nravstvenih zločinov,

se mu je takoj približal in novi jetnik mu je moral vedno iznova pripovedovati, kaj je počel. Nekoč so se jetniki sprli med seboj. Med njimi se je posebno brutalno obnašal moški, ki je bil že nekajkrat kaznovan zaradi noža. Temu človeku se je postavil Kürten po robu z besedami: »Čeprav si predkaznovan zaradi noža, ti povem, da si v meni našel baš pravega. Rečem ti, da se boš še zelo čudil.«

Ko je Hofher ovadil policiji Kürtena, je imela policija kakšnih 12.000 sledov. Tudi Kürtenovo sled so zabeležili. Kriminalnim uradnikom je bilo naročeno, naj poizvedujejo po njem. Prinesli so poročila, da je Kürten na najboljšem glasu, da je delaven, marljiv in dostojen človek. Takrat pa je bil Kürten

že sedemnajstkrat zabeležen na kazenski listi

in sodišče je imelo z njim ponovno opravka zaradi nravstvenih prestopkov. Ker so prinesli detektivi takšna poročila o njem, je oblast dala ovadbo proti njemu na stran.

Nato so se poslužili nove metode za izsleditev morilca. Začeli so spraševati po vseh umobolnicah in ječah, če je bil kje zaprt kakšen moški, ki je zagrešil težke nravstvene prestopke. Ti številni spisi so se reševali na ta način, da je dobil vsak izmed državnih pravdnikov düsseldorfskega sodišča v študij kup aktov z gotovimi začetnimi črkami. Državni pravdnik, ki je dobil v roke črko K, je naletel tudi na Hofherjevo ovadbo in se je pri tem spomnil, da je bil nekoč pred leti pred sodniki neki Peter Kürten, ki se je moral zagovarjati zaradi posilstva. Začeli so iskati po tej poti in prišli storilcu na pravo sled.

Nesreča rekordnega letala „Južni križ“

»Southern Cross«, na katerem je napravil avstralski letalec Kingsford Smith rekordni polet Avstralija — Anglija, se je s svojim zadnjim lastnikom in njegovim spremljevalcem v Sidneyu ponesrečilo.

Vsak dan nov rekord

Jean Taris, francoski mojster v plavanju, je postavil v enem tednu tri nove svetovne rekorde in tako potolkel rekorde Arne Borga in Weissmüllerja. Preplaval je 100 m v 59,8 sek., 300 m v 3:33,4 min. in 400 m v 4:47,4 min.

Roka pod kolesi brzega vlaka

Pariško kazensko sodišče se bavi z nenavadnim primerom zavarovalne goljufije. Trgovski zastopnik Baecheler je obtožen večkratne goljufije. Proti njemu sta vloženi dve tožbi. Prvo so vložile nekatere zavarovalnice, drugo pa francoska Vzhodna železnica.

Baecheler je baje namerno položil desno roko pod kolesa brzega vlaka, da bi dobil odškodnino od železniške družbe. Z vso svojo energijo se je vrgel iz drvečega vlaka in položil naknadno, kakor velijo poročila, desnico pod kolesa, ki so mu jo seveda strla in raztrgala.

Mož je prejel nato od prve zavarovalnice 180.000 frankov, od drugega zavoda pa še 120.000 frankov, od Vzhodne železnice pa je skušal izterjati še 300.000 frankov, tako da bi potegnil vsega skupaj čedno vsoto 600.000 frankov ali 1,250.000 Din odškodnine.

Mogoče bi bil to tudi dosegel, da se ni ena izmed zavarovalnih družb informirala o okoliščinah, v katerih se je primerila »nesreča«. Preiskava je pokazala, da obstoje tehtni pomisleki proti »nezgodi«. Družba je nato vložila tožbo, ki se ji je pridružil še drugi zavod.

Vsak dan ena

»Gospod natakar, kje je pečenka?«
»Takoj, gospod! So že šli ponjo!«

E. Ebenstein: 25

Dva zakona

Roman

Ta novopečena nevesta je na Majino prošnjo sprejela nalogo — čeprav nerada, zakaj Dickova ljubezen se ji je zdela tako romantična — igrati vlogo strašila, in je, kakor vsako dolžnost, tudi ta posel kar najbolj vestno izpolnjevala.

In tako se je moral Dick iznova prepričati, da je potrpljenje božja mast. Zanašal se je na čas po koncertu. Še vedno ni bilo odločeno, ali se bo potlej Maja vdala prošnjam lady Gwendoline in ostala še nekaj časa pri njej, ali pa se takoj vrne na Dunaj. Gotovo je bilo le to, da se njena neznosna sestrična umakne na Rosehill, kjer bo ostala do svoje poroke.

Tisti večer je sedel Dick Wardley ves razburjen na enem izmed prvih sedežev v Albert-Hallu, ki je bil napolnjen do zadnjega kotička. Tu pa tam so mu mlade dame kimale v pozdrav, ali on jih je komaj opazil. Njegove misli so bile pri Maji. Trepetal je zaradi njene toalete, da se ne bi zdela komu preveč preprosta, trepetal od skrbi, ali bo izbera pesmi ugajala poslušalcem, ali bo Majin glas v redu, ali ne bo preveč vznemirjena — skratka, trepetal je za vse. Pri tem je pomišljal: »Hvala Bogu, nocoj je zadnjikrat odvisna od naklonjenosti občinstva. V bodoče bo pela samo še v svojih lastnih salonih.«

Medtem, ko je ubogi Dick tako trpel, je stala Maja popolnoma mirna v umetniški sobi med lordom Lyonom in svojo malo sestrično. Strah in razburjenost je bila občutila le enkrat v življenju — takrat, ko je pela pred Marchesijevo. In tako je tudi nocoj samo vpraševala, ali je zbranega veliko občinstva. Ko so ji to potrdili, je z mirno pripravljenostjo čakala trenutka, da nastopi.

Manjkalo je samo še pet minut. Fina je spet in spet popravljala gube bele svilene obleke, ki se ji nikoli niso zdele dovolj brezhibne. Lord Lyon je stal bled in tih zraven nje.

Kadar se je Maja obrnila k njemu s kako opazko, se je vsakikrat zdrznil, kakor človek, ki ga nenadoma zbudiš iz sanj. Ona je imela to za znamenje tajnega strahu, češ, ali bo njen nastop uspešen ali ne.

A bilo je nekaj drugega. Ko je bil pred pol ure stopil v vežo, je moral mimo dveh gospodov, ki sta se živahno razgovarjala. Izprva ni pazil na to, kaj sta govorila, a mahoma je začul besedo, ki ga je presunila kakor nož: »Ali že veste, Stevenson, da se je Dalton ustrelil? Ob dvanajstih so sodno zapečatili njegovo banko — ob eni je bil mrtev. Hotel je popraviti svoje ameriške izgube, pa je šlo vse po vodi. Pasiv je okoli šest milijonov...«

Več Lyon ni slišal. Kar zavrtilo se mu je. Kakor v sanjah je šel dalje. Nato je prišla Maja. Govoril je z njo, s sestrično, z drugimi ljudmi — a neprestano ga je moril občutek, kakor da je v njegovi glavi vse prazno. Nekajkrat je poizkusil misliti, da bi se do dobra osvestil, kaj se je zgodilo in kakšne bodo posledice zanj, a nikoli ni prišel delj nego do zmerom iste, zmerom enake besede: »Berač!«

Tedaj je odnehal.

Zdaj je prišel pianist, ki je bil določen Maji za spremljevalca. Obenem z njim je vtaknil neki sluga glavo skozi vrata in se ozrl, kakor da nekoga išče.

Lord Lyon je zagledal v njegovi roki brzojavko. Mehanično je stopil k njemu. Brzojavka je bila z Dunaja in naslovljena na Majo Heidlaufovo. Vzel jo je in potrdil prejem. Neodločno se je zastrmel vanjo. Ali naj ji jo dá? Morda je bila samo čestitka ali pozdrav — a morda je bilo v njej tudi kaj hudega. Kdo je pa vedel?

Nazadnje jo je spravil v žep. Tako ali tako — treba je bilo počakati do konca koncerta.

Prav tedaj je Maja s svojim spremljevalcem zapustila sobo. Lord Lyon se je utrujen spustil na stol.

Nato je začul od daleč njen sladki glas, ki je opojno zazvenel do njega.

Berač!

Dolgo in burno ploskanje mu je udarilo na uho. In nato spet ta mehki, sladki glas. Vonj cvetlic se je rahlo vlekel po zraku, ljudje so hiteli mimo njega. Maja se je spet pokazala. Pianist je zunaj nekaj igral. Soba je postajala podobna majhnemu vrtu — rože, španski bezeg, orhideje, lavor, palme — in vmes hrup glasov. Dickov navdušeni glas, Majine zahvalne besede — in že je klavir tam zunaj utihnil in Maja je morala spet nastopiti.

Nekaj časa je bilo spet tiho v sobi. Samo Majin glas, pridušen, oddaljen, in opojni vonj mnogih cvetlic.

Berač!

Nazadnje je bilo vse končano. Besno ploskanje je izbruhnilo, ploskanje, ki ni hotelo ponehati...

Lorda Lyona je obšlo kakor nejasna zavest, da je bil uspeh ogromen, nenavaden, popolnoma nepričakovan.

Nato je mahoma stopila predenj Maja, s solzami v žarečih očeh, z vriskajočo radostjo v glasu. »Hitro, hitro — odpeljite me domov! Če ne, me bodo še zadušili! In sram me je, glejte, jokati moram kakor majhen otrok! Oh, Horace, ko sem tako srečna! Tako srečna!«

V izvoščku, ki ga je bil Horace najel za čas svojega bivanja v Londonu, sta se sama odpeljala na Belgravski skvêr.

Modroce

vrhne, la afrik, močne bla go, po 240 Din, zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje nudi Rudolf Sever, Marijin trg 2. 130-30

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

Černe — juvelir

Ljubljana, Wolfova ul. 3. 88

Shranitev kožuhovine in preprog

preko poletja sprejme najkulantneje A. Kassig v Ljubljani, Židovska ul. 7. 15739-37

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clavèn« je mast

Zaščitni znak — Clavèn — Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča. Čuvajte se ponaredb! 261

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak

POTNIK

agilen, v dravski banovini, dobro vpeljan, IŠČE TOVARNIŠKO ZASTOPSTVO event. tudi dobre tvrdke. — Zmožen kavcije in razpolaga z lastnim avtomobilom.

Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uspeh zajamčen«. 5856

Botram in botricam

se priporoča za nakup **UR, ZLATNINE** in **SREBRNINE** po nizkih cenah

zlatar Stanko Japelj

DUNAJSKA CESTA ŠT. 9.

Lastna delavnica. — Popravila in nova dela točno in poceni. 5554

Pisarniške prostore

ODDAM 5789

s 1. avgustom v Dalmatinovi 11.

Modni kamgarn
Sportni ševjot
za fine obleke.
VELIKA IZBIRA,
UGODNE CENE.
R. MIKLAUC
»Pri Škofu«
LJUBLJANA

Izberite na sejmu v Zagrebu samo

ARIEL motorno kolo

ker Vas bo v vsakem pogledu zadovoljilo.

Za polovične potne stroške v Zagreb od 24. aprila do 4. maja t. l., da vidite najnovejše modele ARIEL motornih koles, ki so na vseh razstavah po evropskih velemestih dosegla senzacijonalen uspeh.

VELIKA IZBERA MODELOV

ccm 250 turistovski model
» 250 sportski model
» 350 sportski model
» 557 turistovski model
» 500 sportski model

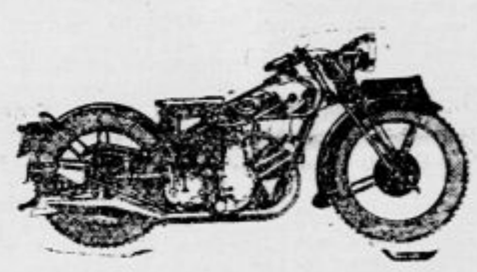

Senzacija: model s 4 cilindri izrecno dirkalni model.

Modeli s pokončno in poševno ležečimi cilindri. — Preko 800 zadovoljnih posestnikov ARIEL-motorjev v Jugoslaviji.

Kupcem ob priliki razstave posebne ugodnosti.

Zelo ugodni plačilni pogoji. — Zahtevajte ilustriran katalog!

Glavni zastopnik EM. FISCHER

Radišina ul. 5 ZAGREB Jurišićeva ul. 16

5849

Mali oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

VI 1048/31-5 5862

Razpis.

Mestno načelstvo občine ljubljanske razpisuje oddajo **železne strešne konstrukcije, pleskarskih in steklarskih del** za novi rastlinjak v mestni vrtnariji.

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami. Ponudbe je vložiti do dne 30. aprila 1931 do 11. ure dopoldne v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored št. 2/II.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 21. aprila 1931.

Trgovskega pomočnika

manufakturne in modne stroke, spretnega prodajalca in izložbenega aranžerja, s prima referencami, **sprejmem takoj** ali pozneje.

Ponudbe poslati na podružnico »Jutra« v Celju pod: »Agilna moč«. 5843

Specialna elektrotehnična delavnica

Ivo Grilc

Ljubljana, Mestni trg 17, Cankarjevo nabrežje 25. — Popravilo in previjanje vseh vrst motorjev, generatorjev in transformatorjev. — Specialni oddelek za previjanje in popravila avtodinam. Precizna popravila vseh vrst zdravniških, zobozdravniških itd. aparatov. 5804

Zastopnike

za obisk privatnih strank iščemo. Seriozne ponudbe prosimo na upravo pod šifro: »Eksistenca 718«. 5780

Avtomehanična in kovinsko - strugarska delavnica

izdeluje cilindre in ročična vratila z amerikanskim Stormizing-strojem. Precizna izdelava, za katero jamčim. Cena za svedrino Din 100. **Franjo Gredelj, Zagreb, Deželićeva ul. 6, telefon 22-07.** 4517

Mlin

naprodaj

pri železniški postaji v mestu in v najbolj prometnem kraju.

Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 5729

Opr. št. 1810/10-1931-4 5858

Razpis

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo oddal pri gradnji uradnega poslopja ekspoziture v Mariboru, Marijina ul. št. 13 sledeča dela:

1. Pečarska dela,
2. parketarska dela,
3. keramična dela,
4. steklarska dela,
5. slikarska dela,
6. pleskarska dela.

Ponudbe se morajo staviti za vsako skupino posebej. Za proračun, priloge in ponudbe smejo ponudniki vporabljati samo predpisane tiskovine.

Ponudbe, kolkovane s kolkom Din 100, z vsemi prilogami naj ponudniki vlože v posebnih zapečatenih ovojih z napisom: »Ponudba za izvršitev... pri gradnji uradnega poslopja ekspoziture ljubljanskega Okrožnega urada v Mariboru, oprav. štev. 1810/10-1931-4.«

Ponudbe naj se vlože v vložišču Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani

do 6. maja 1931, do 10. ure dopoldne.

Ponudbe, ki ne bi odgovarjale vsem stavljenim pogojem, kakor tudi naknadno došle ali brzojavno prijavljene ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Ponudna obravnava se vrši

dne 6. maja 1931 ob 10. uri dopoldne

v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, soba 200.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani si pridržuje pravico prosto izbirati izmed prejetih ponudb in to brez ozira na njih višino. Ravno tako si pridržuje pravico razveljaviti licitacijo, ne da bi bil dolžan dajati ponudnikom pojasnila.

Vse za razpis potrebne pripomočke dobe reflektanti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, soba št. 201.

Eventuelno še potrebna nadaljnja pojasnila dobe interesenti tudi pri nadzornem inženjerju arh. Saši Devu v Mariboru, Maistrova cesta št. 1-I.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1931.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Nedvomno, da mora biti neka posebna vrednost v tem blagu, ki je vodilno na tem polju. Vi poznate Goodyear gume, zakaj se ne bi tudi Vi vozili s to vodilno znamko?

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Točaja in snažilca pribora
sprejmem. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Kmetska fanta« 16288-1

Frizersko vajenko
s predpisano šestletno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, prijetne zunanjosti, po možnosti z znanjem nemščine, sprejme Aleksander Gjud, Ljubljana, Kongresni trg štev. 6. — Glavni pogoj je, da stanuje v bližini poslovnega lokala. 16261-1

Modni salon Vera
Miklošičeva cesta št. 34/II sprejme takoj samostojne pomočnice v trajno delo. 16228-1

Mlinar. vajenca
pridnega, močnega in poštenega sprejme Ivan Bajcar, valjčni mlin, Zagorje ob Savi. 16204-1

Frizersko vajenko
dekleo, ki je dovršila meščansko šolo, visoke postave, zmožno tudi nemškega jezika, sprejme Engelbert Franchetti, Ljubljana, Dunajska cesta 20. Predstaviti se je med 15. in 16. uro. 16303-1

Čevljarskega prikrojevalca
dobro izurjenega sprejmem v stalno delo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Zanesljiv 02«. 16302-1

Služkinjo
za vsa hišna dela, zdravo, močno, pošteno in zmožno vsaj nekoliko nemškega jezika, sprejme hotel Paar, Jesenice. Prevzela bi tudi tujske sobe. 16300-1

Vpokojenec
zmožen vrtnarstva, sadjereje in nekoliko mizarskih del, se sprejme. Stanovanje 2 sob, kuhinje in pritiklin takoj na razpolago. Pojasnila v Ljubljani, Zaloška cesta 21. 16238-1

2 bolničarja
od katerih mora biti eden vešč desinfekcije in desinsekcije, a eden za dela v ambulanci (previjanje) in prosekturi, iščemo proti mesečni plači 500 Din — brezplačni hrani in stanovanju, pranju perila, ter 2 uniformi (za leto in zimo) in drugo. Reflektira se na mlajše in neoženjene, z vsaj malo prakse. Nastop službe takoj. — Istotam sprejmemo hlapca za konje

kočijaža
vajenega poljskega dela. Pogoji kakor zgoraj. S 5 Din kolkovane prošnje s sliko in prepisi spričeval na Ravnateljstvo drž. bolnice za duševne bolezni v Kovinu — Banat. 16321-1

Preddelavca za kremplje
(stroji za izdelovanje vatel, ki je zmožen v delu, popravilu strojev, nategovanju in brušenju garnitur, išče tekstilna tovarna. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takojšen nastop«. 16299-1

Perfektno uradnico
iščem za takoj. Ponudbe pod »Sposobna« na oglas. oddelek »Jutra«. 16317-1

Služkinjo
za vsa hišna dela sprejme takoj gostilna Valjavec, Ljubljana VII, Aleševčeva cesta 14. 16339-1

Mesar. pomočnika
izvrstnega v sekanju mesa, prostega vojaščine sprejmem na Domobranski cesti št. 7. V poštev pridejo samo z dobrimi spričevali. 16347-1

Plačilni natakar
zanesljiv in pošten, z dolgoletnimi spričevali, zmožen kavcije, dobi mesto v večji restavraciji v Mariboru. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Plačilni St«. 16281-1

Deklico
za pomoč v delikatesni trgovini sprejmem takoj v Ljubljani, Gradišče št. 4. 16370-1

Trg. sotrudnik
mlajši, z znanjem nemškega jezika, dobi namestitev v modni in manufakturni trgovini takoj ali kasneje. Ponudbe s sliko in prepisom spričeval na tvrdko F. Mastek, Maribor. 16379-1

Prvo sobarico
zanesljivo moč — zmožno kavcije, sprejmem takoj za večji hotel v Sloveniji. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Nemščina pogoj«. 16384-1

Zaslužek

100 Din dnevno
je mogoče zaslužiti z oblskovanjem privatnih strank Alabastritt, Ljubljana, Komenskega ulica 17. 148

Ne verujte nikomur!
Zahtevajte od nas prospekte o donosnem in lahkem biš. obrtu in adrese onih, ki se z njim že pečajo ter se sami uverite o stanju stvari in možnosti zaslužka. Vprašanjem je treba priložiti znamko za odgovor. — Zadruga jugoslovenskih pletača, Osijek. 162-3

Samo znamko
za odgovor pošljite, pa Vam pošljemo pojasnila in prospekte radi stalnega zaslužka takoj. Breza, Ljubljana, poštni predal 245. 172-3

Potnikom
ki potujejo po deželi, se nudi prilika postranskega zaslužka. Patentirana novost. Nobeno hauziranje. Originalni vzorec majhen. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 16307-3

Zastopstvo
ozir. podzastopstvo za prodajo koles, šivalnih strojev in gramofonov, z malo zalogo prevzamem. — Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Spodnje Štajersko«. 16382-3

Zaslužek je
neomejen s prevzetjem našega zastopstva in prodajo naših najnovejših patentov in drugih vsaki zasebni hiši, oziroma v vsakdanjem življenju potrebnih predmetov. Solidne brezkonkurenčne cene. Agenti, agentinje in upokojenci, ki posečajo privatne odjemalce, naj takoj pošljejo svoje ponudbe na Publicitas, d. d. Zagreb, Ilica 9 — pod šifro »Stalna zarada«. 5826

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponji! 251

Instruktorja
za poučevanje strojepisja, proti mesečnemu honorarju iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Strojepiska«. 16329-4

Službe išče

Uradnica
z večletno prakso, vešča slov., nemškega in italijanskega jezika, strojepisja in vseh pisarniških poslov, išče mesto. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točna«. 16260-2

Perfektna kuharica
z večletnim hotelskim spričevalom, išče stalno službo, katero lahko nastopi takoj. Ponudbe pod šifro »Kuharica«, Inserat, agentura Pichler, Ptuj. 16207-2

Slaščičar, pomočnik
išče službo za takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 16376-2

Pletilja
z lastnim strojem, išče **skromno sobico brezplačno** za kar bi dnevno nekaj časa pomagala pri gospodinjstvu. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pomoč«. 16314-2

Pisarniška praktikantinja
poštene rodbine, ki ima 4 meščanske šole z maturo, prosi namestitve. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Praktikantinja 478«. 15478-2

Mlad pek. pomočnik
ki bi tudi raznašal pecivo, išče službo. Stanko Sporar Rošica 36 — Velike Lašče 16298-2

Mlad trg. pomočnik
vešč špecerijske in manufakturne stroke, z dežele, sedaj vojaščine prost, išče službo za takoj ali pozneje Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »1908«. 16310-2

Mlad šofer
star 27 let, z dobrimi spričevali, trezen, zanesljiv in izkušen, vajen popravil, ki govori 6 jezikov, išče namestitve. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 16304-2

Služkinja z dežele
išče s 1. majem službo pri boljši družini v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16341-2

Točaj išče mesto
gre tudi na sezijo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točaj«. 16363-2

Brivski pomočnik
mlajši, dober delavec in bubi štucer, želi službo za takoj. — Mirko Gašperlin, Pungrat št. 27 — Kranj. 16362-2

Kuharica
išče službo v privatni hiši ali v gostilni. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Gospodinja«. 16386-2

Motorna vozila

Ford avto
št. A 850.751, rabljen 3000 km, petsedežna limuzina, takoj ugodno naprodaj. — Pojasnila daje Americanmotors, Ljubljana. 16076-10

Prodam
zelo ugodno po nizki ceni sledeče avtomobile: Chevrolet, odprt, mod. 1928 Fiat, tipa 507 — limuzina Fiat, tipa 509 — limuzina Renault 4 CV — cabriolet Renault 6 CV — poltovorni 2 motorni kolesi BSA 175. Na vpogled pri Ivanu Kapelj, Ljubljana, Krekov trg št. 10. 16044-10

Puch 250 cm³
kompleten v dobrem stanju, vožen cca 2000 km, proda Levičar, Ljubljana, Glinška ulica 9/I. 15925-10

Spa
tritonski, tovorni, garantirano v zelo dobrem stanju proti garanciji in plačilnim olajšavam — kakor tudi

Ford
osebni, nove tipe, odprt, dobro ohranjen, ugodno proda Čamernik, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. 15666-10

Opel
4 cil., tovarniško nov, model 1930, vožen 250 km, dvosedežni Cabriolet z 2 rez. sedeži, globoko pod nabavno ceno naprodaj. — Informacije daje General Auto, Opel zastopstvo — Tavčarjeva ulica štev. 7. tel. 34-84. 16320-20

Petsedežni avto
močan, dobro ohranjen, ki se ga lahko predela tudi v tovornega, po nizki ceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« v Ljubljani. 16385-10

Prodam

Vrtne zaklop. stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah, telefon št. 2605. 16143-6

Kolo
za raznašalca paketov do 80 kg težine, dobro ohranjeno, pult za pisarno (trgovino) in avtokovčeg prodamo po nizki ceni. Levante, Kolodvorska 30. 16015-6

Svinjska mast
pristna domača Din 15.50 kg v delikatesni trgovini K. Jarc — »Pri Turistu«, Dunajska cesta 9. 15763-6

Puhasto perje
čisto, čuhano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg. čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. kemična čistilnica perja. 262

Okrasek vrta
lepa, 26 let stara aloa naprodaj na Gosposvetski c. št. 12/III, Ljubljana. 16316-6

Otroški voziček
star naprodaj v Kolodvorski ulici štev. 31, dvorišče 16277-6

Več stružnic
po zelo nizki ceni proda Muši Franc, mizar — Mengeš. 16246-6

Štedilnik in tehtnico
Schulz Universal, oboje dobro ohranjeno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 16315-6

Peralin
lepi vse med vožnjo nastale poškodbe pri pnevmatiki avtomatično, zato je za vsakega kolesarja, motociklista in avtomobilista neobhodno potreben. Zavoček stane 15 Din in se dobi v vseh boljših trgovinah. Kjer ga nimajo, naročite direktno pri nas: Peralin, Ljubljana, poštni predal 245. — Sprejmemo povsod preprodajalce. 176-6

Prostoren paviljon
ki se bo odstranil na vinskem oddelku velesejma, ugodno naprodaj. Pojasnila v uradu velesejma. 16357-6

Kupim

Pudel
3 m dolg, s celim steklenim podstavkom kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pudel«. 16041-7

Decimalno tehtnico
dobro ohranjeno, 100—150 kg kupim. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Oglje«. 16301-7

Kapital

Družabnika
sodelujočega, z enako vlogo kapitala iščem za lepo in rentabilno trgovino z živili v Mariboru. Vstop event. takojšen. Podrobne ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Delujoč kompanjon«. 16289-16

Prodajalka
izučena v mešani stroki, išče mesto blagajničarke ali prodajalke v večjem mestu. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Večje kavcije zmožna 20«. 16305-16

10—15.000 posojila
iščem za dobo 1—2 let. Za obresti dam nove smrekove ali hrastove spalnice po naročilu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Spalnica«. 16335-16

Posest

Novo hišo
prodam. Vprašati: Pobrežje pri Mariboru, Vrtna ul. št. 12. 16287-12

Gostilna
blizu Maribora na prometnem prostoru brez konkurence, tik pri kolodvoru, z mostno tehtnico, skladiščem za seno, gospodarskim poslopjem in 9 oralov zemljišča naprodaj po ugodni ceni. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 16198-20

Parcele
pod Rožnikom naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15954-20

Stavbno parcelo
700 ali 1400 m², v bližini nove cerkve v Šiški prodam. — Poizve se v Spodnji Šiški, Černetova ulica 32/I. 9456-20

Vogalna parcela
manjša, s solnčno lego, v bližini Sv. Krištofa takoj naprodaj. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dunajska cesta«. 12193-20

Stavbna parcela
krasna in solnčna, v mirni legi, 749 m² velika, v bližini glavnega kolodvora ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 16365-20

Vrednote

Srebrne krone staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Pohištvo

Pohištvo
Ne zamudite si ogledati: spalnico iz češnjevega lesa spalnico iz brestovega lesa 2 spalnici iz javor. lesa. Kompletno, solidna izdelava, po ugodni ceni. — Franc Martinec, lesna industrija, Škofljica. 16322-12

Oblačila

Čisto nov smoking
za srednjo postavo, po zelo nizki ceni prodam. Na ogled vsaki dan do 2. ure Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16325-12

Lokali

Manjša trgovina
s trafiko, z vso zalogo in inventarjem ugodno naprodaj na prometni točki v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 16336-19

Zobozdravnik
oženjen, išče primeren prostor v Kranju ali Mariboru za ordinacijo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zobozdravnik 100«. 16354-19

Trgovski lokal in opremljeno sobo
oddam v Florijanski ulici št. 30/I. 16355-19

Lokal
primeren tudi za pisarno, z nekaj inventarja, blizu sodišča in kolodvora takoj oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 16351-19

Lepo gostilno
s stanovanjem, radi bolezni gospodinje takoj oddam v Mariboru. Pismene ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Redka prilika«. 16389-19

Prehrana

Otroka
2—4 leta starega, iz boljše hiše vzame v zelo dobro oskrbo vpokojena učiteljica. Plača po dogovoru. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15807-14

V najem

Mlekarno
blizu postaje, kompletno, na električni pogon, z vsemi stroji oddam ugodno v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15971-17

Pletilno tovarno
lično, z dobro ohranjenimi stroji dam v najem s stanovanjem vred, ali prodam radi opustitve. Siguren zaslužek. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zaslužek«. 15514-17

Pekarno
oddam v najem radi selitve Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Pekarna takoje. 16378-17

Pridelki

Dobrega sena
večjo količino proda Mihael Kaučič, gostilna v Zgornji Šiški. 16151-33

3 vagone sena
dobrega ali otave kupim postavno v vagon na vašo postajo. Ivan Prahin, Savski Marof, kolodvor. 15991-33

Suhe gobe
v vsaki množini kupimo. Ponudbe z vzorcem na naslov: Schleppati Giuseppe, Milano, Corso Como 19. 12119-33

Les

Bukov les
prvovrsten, kupimo vsako količino franko Zagreb. — Ponudbe z navedbo cene na naslov: »Merkur«, otpremničko i trgovačko d. d., Zagreb, Trg Burze 1. 16206-15

Deske
javorove, hrastove, bukove, smrekove prodam radi likvidacije trgovine po znižani ceni. Istotam prodam bukove plohe za domače rabe po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15970-15

Bukova drva
samo zdrava meterska, suha, brez okroglic kupim franko vagon Zagreb. Dobava in plačilo po dogovoru. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 16324-15

Dijaška stanovanja

Za šol. leto 1931/32
iščem za enajstletnega dijaka stanovanje s hrano pri boljši družini z željo, da bi z dijakom radi pričenja nemškega jezika se govorilo nemško — uporaba klavirja in sostanovalec starejši dijak. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dijak«. 16358-22

Stanovanja

Iščem
3 do 4sobno stanovanje, solnčno, v sredini mesta plačam dobro. — Ponudbe vratarju hotela Miklič v Ljubljani. 16222-21

Trisob. stanovanje
solnčno, s centralno kurjavo in plinom, v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16311-21

Trisob. stanovanje
solnčno, s kopalnico oddam s 1. majem na Dunajski cesti 99. 16338-21

Samsko stanovanje
solnčno, s kopalnico, blizu cestne železnice iščem za stalno. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Za majnik«. 16346-21

Stanovanje
novo, elegantno, sobe, kuhinje in shrambe, s posebnim vhodom, takoj odda Tavčar, Kodeljevo — Zadružna ulica 14. 16348-21

Sobe

Sobo
lepo opremljeno, v novi vili tik tivolskega gozda oddam Parket, elektrika, poseben vhod, zračno in solnčno — event. klavir na razpolago. Cesta na Rožnik štev. 47. 16250-23

Sobo s štedilnikom
oddam družini brez otrok v Zeleni jami, Val. Vodnikova št. 20. 16232-23

Sostanovalca
s hrano in vso oskrbo sprejmem takoj za 150 Din tedensko. — Restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 5 13207-23

Samsko stanovanje
v centralni legi oddam s 1. avgustom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 16312-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom oddam — Sredina 5 (Prule). 15956-23

Prazno sobo, lokal
ali temu primerne prostore za pisarno in majhno suho skladišče, tudi na dvorišču iščem. Plačam pol leta naprej. Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5/I. 16318-23

Sobo
lepo opremljeno, nasproti sodnije oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 16332-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom in elektriko odda Božič, Streliška ulica št. 24/I. 16337-23

Gospodično
kot sostanovalko sprejmem s 1. majem na Gosposvetski cesti štev. 13/I — 100. 16326-23

Sobico s štedilnikom
išče priletna gospa s 1. ali 15. majem. Plača 100—200 Din mesečno. Sla bi tudi skupno s kako samico. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mirna 100«. 16331-23

Sobo
lepo opremljeno, z elektriko, parketi in prostim vhodom oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 16344-23

Opremljeno sobico
solnčno, v visokem pritličju, blizu cestne železnice, išče soliden gospod pri družini brez otrok. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Cel dan odsoten«. 16345-23

Malo prazno sobo
s 1. majem oddam v Pleteršnikova ulica št. 32 — Bežigrad. 16353-23

Podstrešno sobico
v vili ob Tivoliju oddam mirni gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 16760-23

Dve sobi
za poslovne prostore, na dvorišču hiše v Selenburgovi ulici 4 oddamo s 1. avgustom. Pojasnila v pisarni »Croatie«, Istotam. 16356-19

Solnčno sobo
oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 16367-23

Opremljeno sobo
čisto, z elektriko in separatnim vhodom oddam na Vidovdanski cesti št. 1/II. 16369-23

Opremljeno sobo
oddam boljšemu gospodu v Grobarjevi ulici štev. 15. 16364-23

Lepo, solnčno sobo
separirano oddam gospodični v Kolodvorski ulici št. 23/I. 16373-23

Za 1 mesec
iščem separirano sobo, ev. s hrano, v I. nadstropju. Ponudbe do 1. maja na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Blizu univerze«. 16383-23

Dopisi

Dama v črnem
želi nujni razgovor v četrtek ob 2. pred Prešernovim spomenikom. — Pazi! 16306-24

Inteligentna gdč.
z nekaj premoženja in gotovino, želi znanja z boljšim, istotako inteligentnim gospodom. Prednost imajo uniformisti. — Cenjene ponudbe, če mogoče s sliko, katero na zahtevo vrnem, na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Simpatična«. 16328-24

2 brhki Gorenjki
iščeta dva brhka gospoda srednjih let, za družbo pri pomladanskih izletih. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Cvetoči maje 15306-24

Ženitve

Gospodična
prijetne zunanjosti, neomadeževana in dobrosrčna, z manjšim premoženjem, se želi seznaniti v svrho ženitve z 30—40 let starim gospodom. — Vdovci brez otrok niso izključeni. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Krasni maj« 16313-25

Gospod
želi glede ženitve znanja s pošteno gospodično. Dopise prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Seelenklage«. 16308-25

Učiteljica
z desetletno službo, se želi poročiti s sebi primernim gospodom, visoke postave. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sreča zasigurana«. 16327-25

Glasbila

Pianino
skoraj nov, izboren glas, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 16366-26

Živali

Srnjaka
lepo raščenega, 3 leta starega, za 350 Din proda J. Ogrinc, Ljubljana, Gradišče 7. 16372-27

Stroji

Rezalni stroj
(Stanzmaschine) še v obratu, primeren za kartonažo, večjo knjigoveznico ali papirno industrijo, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16319-29

Obrt

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25. 85

Modroce
predeluje in čisti žimo prahu na specialnem stroju samo Rudolf Sever, Marijin trg št. 2. 129-30

Okrasite svoj vrt
10 nizkih vrtnic v krasnih barvah za 60 Din razpošilja vrtnarstvo Ivan Jemec Maribor. 11132-30

Pozor, dame!
Trajno ondulacijo izvršuje najceneje salon Hešik — Ljubljana, Kolodvorska 35 16330-30

Staro litino
(Grauguss) vsako množino po dnevni ceni kupi Livarna železa in kovin, d. z o. z. Gameljne, St. Vid nad Ljubljano. 16352-30

Likanje
moške ali damske obleke 18 Din, obračanje 300 Din. Garderobo najhitreje zlika, kemično očistil in pošije — vstavi novo podlogo

»Wallet expres«
Ljubljana, Stari trg št. 19 Na željo se obleka kemično očisti, pošlje v 24 urah Stranke na likanje lahko počakajo. — Po obleko se pride tudi na dom. Na želo se pošlje z obratno pošto. 16268-30

Razno

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ul. 5

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osobe stane samo Din 390.—. Razpošiljam po poštnenom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Ležalka za sunčanje — (Liegestuhl) najnovije vrsti, stane samo Din 150.

Madraci punjeni z volnom stanejo samo D 750.
L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82.

Ofertna razprodaja posestva.

Daje se na občno znanje, da je Stubenbergovo grajščinsko veleposestvo na prodaj v celoti ali pa po posameznih kosih.

Na prodaj stavljeno posestvo obstoji:

1. Iz grajščine Gornji Cmurek z okoli nje ležečimi poljedelskimi in gozdnimi parcelami v kat. obč. Trate, Zg. Velka in Vratji vrh.
2. Iz dveh vinogradnih posestev v kat. obč. Dražni vrh.
3. Iz travnikov in njiv v kat. obč. Konjišče.
4. Iz vinogradnega posestva v Noričkem vrhu.
5. Iz gozda v kat. obč. Boračeva.

Ta posestva v skupni izmeri okroglo 400 oralov se prodajo ali skupaj ali pa posamezno, kakor si kupci izvolijo.

Natančnejše informacije daje oskrbništvo grajščine Gornji Cmurek, pošta Marija Snežna na Velki, in Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Kupci se vabijo, da stavijo pismene ponudbe z navedbo predmeta in cene najkasneje do 3. majnika tega leta na roke Frana Štupica, notarja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. 5809

Industrijsko podjetje

popolnoma vpeljano, s stalnimi odjemalci, letnim obratom okrog Din 800.000, s koncesijo, plačanim davkom do novembra tekočega leta in vso korespondenco naprodaj vsled prezaposlenosti. Ogled podjetja in cena po dogovoru. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »cca. 50.000«. 5846

Sledeči jugoslovenski patenti prodaju se ili se daje licenca istih:

Br. 2424.

Postupak i naprava za osiguranje motora na teško ulje, firmo Heinrich Lanz A. G., Mannheim.

Br. 5792.

Sigurnosna naprava za rentgenove uredjaje, Ing. Werner Otto iz Berlina.

Br. 5023.

Poboljšanja kod spojnica sigurnosti, koje se upotrebljuju kod presa, mašina, vratila i tome slično, g. Franka Humphris-a iz Dorset (Engleska).

Br. 958.

Revolver, koji se sam od sebe puni, firme Waffenfabrik Mauser A. G., Oberndorf (Nemačka).

Br. 4806.

Poboljšanja kod koncentracije ruda pomoću flotacije sa penom, firme Mineral Separations Ltd., London.

Br. 4107.

Poboljšanja za izradu puteva i postupak za to, g. Johne Radcliffe-a, London.

Br. 1689.

Naprava za pomeranje pisaće oblice (oblice za artiju) na pisaćnim mašinama sa udvostrukim pomeranjem, firme Wanderer Werke vorm. Winkelhofer & Jaenicke A. G. u. Schönau b. Hennitz (Nemačka).

Obaveštenja daje patentna kancelarija **DR. JANKO OLIPA, advokata u Beogradu, Terazije 42.** 5860

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše srčno ljubljene, nepozabne mame, babice, prababice, tašče in tete, gospe

MARIJE TRILLER

gostilničarke in posestnice

se tem potom najprisrčneje zahvaljujemo, zlasti vsem cenjenim darovalcem krasnih vencev in lepega cvetja.

Posebno se zahvaljujemo zastopnikom profesorskega zbora mestne ženske realne gimnazije z direktorjem Jugom na čelu, gojenkam trg. tečaja tega zavoda, zastopnikom raznih oblasti in korporacij ter Gostilničarski zadrugi ljubljanski, zastopnikom' Ciril Metodove ženske in moške podružnice za šentjakobski in trnovski okraj, pevskemu društvu »Krakovo in Trnovo« ter ostalim pevcem za ganljivo petje ter vsem, vsem predragim prijateljem in znancem, ki so blagovolili našo preljubljeno rajnko v tako častnem številu spremiti na njenem zadnjem potu. Prisrčna hvala! 5865

V Ljubljani, dne 21. aprila 1931.

MARIJA SIČEVA in ostalo sorodstvo.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

PRODAM

okoli 250 m³ tesanega mehkega lesa

zaradi izpraznitve prostora v naslednjih dimenzijah:

8/8.	90/4	20/5	10/6						
8/10.	130/4	45/5	15/6	4/7	1/8				
10/10.	180/4	160/5	100/6	25/7	11/8	2/9			
10/13.	120/4	110/5	80/6	60/7	25/8	2/9	2/10		
13/16.	25/4	70/5	70/6	60/7	75/8	40/9	35/10	3/11	
16/18.	5/4	50/5	30/6	10/7	25/8	55/9	30/10	6/11	2/12
18/21.	35/6	8/7	11/8	35/9	40/10	6/11	5/12		
21/24.	2/8	6/9	20/10	m.					

5854

Naslov se izve v podružnici »Jutra« v Celju. Cena po dogovoru.

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

59.

Čez nekaj dni se je materina jeza polegla in midva sva smela spet na izprehod. Pa prideva do stene iz samega listja, izza katerega se je razlegal čuden hrup — prav kakor da bi nekdo žagal. »Dajva, poglejva, kaj je toc, zašepečem jaz — in že sva lezla po listju navzgor.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.